

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 186: Forslag til lov om mellemlange videregående uddannelser.

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsat 2/2 2000).

Sammen med denne sag foretoges:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 187: Forslag til lov om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. og en række andre love. (Etablering af sektor for Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er)).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsat 2/2 2000).

19) Første behandling af lovforslag nr. L 188: Forslag til lov om Danmarks Pædagogiske Universitet.

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsat 2/2 2000).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Med disse lovforslag tages der endnu nogle skridt i retning mod regeringens uddannelsespolitiske mål, og derfor kan Socialdemokratiet også give sin fulde støtte til de foreliggende lovforslag.

Det er Socialdemokratiets målsætning, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse – enten en gymnasial eller en faglig uddannelse – og desuden har vi i Socialdemokratiet den ambition, at mindst halvdelen af de unge skal have enten en lang, en mellemlang eller en kort vi-

deregående uddannelse. I dag er det godt 40 pct., der får en sådan videregående uddannelse. Der skal altså vækst til, og det er noget af det, som disse lovforslag drejer sig om.

Det er hensigten, at væksten først og fremmest skal lægges på de mellemlange og de korte videregående uddannelser som f.eks. sygeplejerske, jordemoder, socialrådgiver, diplomingeniør, journalist m.fl. Der er altså tale om en lang række gode og gedigne uddannelser af 3 til 5 års varighed, som er karakteriserede ved at være erhvervsrettede mod job i den private eller den offentlige sektor.

Ud over at give mulighed for, at flere får en sådan uddannelse, skal vi også sikre uddannelsernes kvalitet, så uddannelserne kan fremstå som attraktive tilbud til de unge, og der skal fastholdes en regional spredning af disse uddannelser, så vi ikke ender i den situation, at alle uddannelser er samlet i de fire største byer. Lovforslagene lægger både op til at styrke kvaliteten og at fastholde den regionale spredning, ikke kun af hensyn til de unge, men også fordi det betyder meget for lokalsamfundene at have disse uddannelsessteder.

I Danmark har vi i forhold til andre lande mange små institutioner, og det indebærer en stor risiko for, at uddannelsesmiljøerne, de faglige og pædagogiske miljøer, bliver for snævre og for stærkt begrænsede i deres udviklingsmuligheder i forhold til tidens krav til uddannelserne. Men i stedet for at nedlægge en række institutioner som f.eks. seminarier eller sygeplejerskoler lægges der her op til, at institutionerne finder sammen i et forpligtende samarbejde i de såkaldte centre, så de får langt bedre muligheder for at udvikle sig og forny uddannelserne.

Der er ikke tale om, at der skal nedlægges uddannelsessteder, som nogle har ytret. Det vil faktisk ikke lokalt kunne besluttes at nedlægge et uddannelsessted uden en politisk godkendelse herindefra, nøjagtig som forholdene er i dag ved f.eks. seminarienedlæggelser. Efter min opfattelse vil de foreliggende lovforslag tværtimod styrke uddannelsesstedernes muligheder for at overleve i en tid med et faldende antal unge.

Ved centerdannelse kan man styrke uddannelsernes kvalitet, fordi der bliver styrke til at igangsætte udviklingsopgaver, både faglige og pædagogiske. Centrene kan forny de eksisterende uddannelser, herunder efter- og videreuddannelse, de kan udvikle nye uddannelser, og de kan samarbejde med regionale virksom-

heder og institutioner. De kan også fungere som videnscentre for det lokale erhvervsliv og offentlige institutioner, og de kan have forsknings-tilknytning til relevante forskningsmiljøer ved vore universiteter. Mulighederne for kvalitetsudvikling kan opnås, hvis de foreslåede centre bliver etableret, for det er her, de muligheder kommer til at ligge.

Med et af lovforslagene foreslås oprettelse af Danmarks Pædagogiske Universitet. Heri ligger også en beslutning om, at lærernes og pædagogernes efter- og videreuddannelse til og med diplomniveau skal lægges ud til centrene, der ikke alene får ret, men også pligt til at udbyde efter- og videreuddannelse for lærere og pædagoger. Herved bliver undervisningsmiljøerne på seminarierne styrket, fordi både grunduddannelsen og efter- og videreuddannelsen foregår i samme miljø. Lærer- og pædagoghøjskolerne opgaver bliver altså overført til centrene, og dermed vil centrene blive styrket.

Der er af nogle udtrykt frygt for, at seminarierne og institutionerne i øvrigt vil miste det lokale engagement, når alle beslutninger skal træffes af bestyrelsen og rektor for centrene og man helt skal afgive sin beslutningskompetence ude på de enkelte institutioner og uddannelsessteder. Sådan er det ikke. Selvfølgelig skal centerbestyrelsen kunne træffe beslutning om fælles opgaver, men det er faktisk meningen, at de eksisterende uddannelsessteder, f.eks. seminarierne, kan og skal fastholde deres særlige profil og identitet. Gennem udformningen af centrene vedtægter for uddannelsesstederne kan det sikres, at man beholder en vis del af beslutningskompetencen ude lokalt.

Om Danmarks Pædagogiske Universitet vil jeg sige, at det er helt i overensstemmelse med Socialdemokratiets uddannelsespolitik, at der nu etableres et pædagogisk universitet. Vi ønsker hermed at styrke dansk forskning og uddannelse i pædagogik og læring.

Hvis vi vil, kan det blive et internationalt førende universitet og et dynamisk kraftcenter for forskning og uddannelse i pædagogik, læring og kompetenceudvikling.

Forskningen og uddannelserne skal ikke alene være for skolen og daginstitutionerne. Det er meningen, at hele uddannelsessystemet vil kunne og skal kunne drage nytte af den pædagogiske forskning. Det gælder såvel ungdomsuddannelserne som de videregående uddannelser.

Vi forventer os meget af forsknings- og udviklingscentret, det såkaldte Learning Lab, som skal etableres i tilknytning til Danmarks Pædagogiske Universitet. Dette udviklingscenters opgave bliver jo bl.a. at knytte forbindelse med erhvervssektoren og uddannelsessektoren, og det vil kunne bidrage til udvikling af viden om læring og kompetenceudvikling i virksomheder, i organisationer og i uddannelsesinstitutioner.

IT-udviklingen og den fokus, der er sat på begrebet læring og læringsprocesser, tror jeg vil ændre meget i vort syn på undervisning og undervisningsmetoder i de kommende år, og Pædagogisk Universitet og Learning Lab kan komme til at spille en afgørende rolle i den udvikling.

Det tredje lovforslag, som er til behandling her, er forslaget om de mellemlange uddannelser. Det er en rammelov, og den skal jeg ikke knytte ret mange bemærkninger til ud over at understrege vigtigheden af, at der nu indføres et professionsbachelorniveau, og at man med en mellemlang uddannelse også kan få sin uddannelsesniveauet i forhold til andre uddannelser, og i særlige tilfælde til uddannelser, man kender i udlandet. Det vil også bidrage til, at de mellemlange videregående uddannelser bliver mere attraktive.

Afsluttende vil jeg sige: Vi har her tre lovforslag, der alle vil bidrage til kvalitetsudvikling af vore uddannelser, specielt de mellemlange. Det er et godt projekt, disse tre lovforslag lægger op til. Vi kan varmt støtte lovforslagene og ser frem til en konstruktiv udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil godt bede ordføreren om at præcisere det, for sidste år taltes der om en helhed inden for hvert uddannelsesområde, men et forpligtende samarbejde, og nu tales der om etapevis udbygning, at det er centrene, der ligesom skal udvikle sig.

Jeg troede egentlig, at Socialdemokratiet og Venstre var helt enige om, at det, som var formålet, var, at det var grunduddannelserne, der skulle lægges sammen med efter- og videreuddannelserne op til diplomniveau, og at det netop var noget af det, som gjorde, at grunduddannelsen blev bedre. Det var jo noget af det, vi snakkede meget om, da vi havde seminarieforliget.

Men nu bliver der ligesom nogle centre, der skal stå for alt det. Det var hele tiden centre, der blev snakket om. Det vil sige, vi risikerer jo, at det bliver fysisk væk fra de seminarier, som vi jo netop meget gerne vil gøre bedre ved, at de havde videreuddannelsen.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Den socialdemokratiske ordfører talte om regional forankring, lokal forankring, vigtigheden i, at uddannelsesinstitutionerne ligger spredt. Det springende punkt er imidlertid: Hvis man nu koncentrerer sig i den grad om de her centre, hvad så med de institutioner, der måtte ligge uden for centrene?

Jeg er helt med på, at forslaget lægger op til at bevare, hvad der er i dag, men det altafgørende i den virkelige verden er jo, om der tildeles lige så mange ressourcer – økonomiske, forskningsmæssige, videnskabsmæssige – til de institutioner, der vælger at være uden for centrene.

Grunden til, at jeg synes, det er vigtigt at få det afklaret, er, at det her forslag jo i værste fald kan have nogle vidtrækkende følger, som vi ikke ønsker, og som Socialdemokratiet måske heller ikke ønsker. Netop derfor må vi spørge: Hvad er det for ressourcer, der er for de institutioner, der vælger at være udenfor?

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Til fru Hanne Severinsen vil jeg godt sige, at når jeg bruger ordet centre, er det jo sådan set for at ramme det begreb, der ligger i, at de eksisterende uddannelsesinstitutioner går sammen i et forpligtende samarbejde, og det er det, der så hedder centrene.

Der er jo ikke tale om, at der skal bygges nye, store uddannelsessteder, men der er tale om, at disse eksisterende uddannelsessteder samarbejder om de opgaver, de skal løse i fællesskab for at styrke uddannelserne ude på de enkelte steder.

Det hele drejer sig altså ikke om centrene, det drejer sig om at kvalitetsudvikle de mellemlange videregående uddannelser, og det gør man så i kraft af, at de finder sammen om at løse nogle opgaver, som det enkelte seminarium ville have meget svært ved, hvis ikke det ville være umuligt for dem at løse og også at kunne udvikle sig uden disse centre.

Dermed har jeg sådan set også svaret hr. Søren Kolstrup, der spørger: Hvad skal der ske med dem udenfor? Nu er der jo ingen, der kommer til at stå udenfor, medmindre man selv vælger det, og det er meningen, at man skal kunne – sådan læser jeg i hvert fald lovforslaget – vælge frit, og at man skal kunne fortsætte sine aktiviteter. Men den økonomi, der stilles til rådighed til udvikling af nogle nye opgaver, altså det samarbejde, institutionerne indgår forpligtelser omkring, den økonomi kan jo ikke tilfalde dem, der ikke skal løse opgaven. Sådan må det jo nok fornuftigvis være. Dermed mener jeg, jeg har svaret på det.

Hvad det er for nogle vidtrækkende, jeg var lige ved at sige gruopvækkende konsekvenser, hr. Søren Kolstrup så i forslagene, må jo stå hen, til hr. Søren Kolstrup får sit ordførerindlæg.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg kan godt lide, at hr. Baadsgaard bruger ord som »samarbejder« og »finder sammen om« opgaver, fordi det er jo også det, som vi andre er interesserede i. Men her er der jo tale om, i hvert fald i CVU-loven, at de forudsættes at fusionere, hvis de skal have de opgaver, og så er det jo, at der vil være mange, som måske ikke ønsker den konstruktion, og de vil jo netop så ikke kunne samarbejde om at løfte de dér opgaver, selv om de måske i dag udmærket kan gøre det og i hvert fald måske i fremtiden godt kan gøre det.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at der med det her forslag er blevet tale om, at man i hvert fald formelt, formelt, kan vælge frit. Jeg tror også, at det er korrekt, at der er et ønske om en form for regional spredning, men det springende punkt bliver alligevel – og det synes jeg ikke jeg får svar på – om man ligesom skal lade Fanden tage de institutioner, der er udenfor, om de så ikke skal have nogen udviklingsmuligheder, for så er der jo i virkeligheden ikke tale om et frit valg. Hvis alle ressourcerne, forskningsmæssigt m.m., lægges ind i centrene, må vi åbent erkende, at der i realiteternes verden ikke er tale om et frit valg, og så må vi sige det og vedgå det.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Hvis man skal løse en opgave, skal man jo være sikker på, at de, der går sammen om at løse den, ikke kan løbe hver til sit. Og hvis det skal gennemføres, som det er foreslået, og sådan, som vi er helt enige i, at f.eks. lærernes efter- og videreuddannelse skal lægges over fra lærerhøjskole, pædagoghøjskole til seminarieverdenen, så er vi jo nødt til at have nogle, der kan løfte den opgave. Og det er ikke bare at have en ret til at udbyde, som man har i dag på seminarierne, men det er også en pligt til at sørge for, at det pågældende område får mulighed for at give de pågældende lærere og pædagoger den efter- og videreuddannelse.

Det vil man ikke kunne håndtere, hvis institutionerne i et løst samarbejde kan gå fra hinanden efter et par år. Hvad så med opgaven? Det synes jeg hellere fru Hanne Severinsen skulle svare på. Hvem skal så løse den opgave, hvis man siger, at vi deltager ikke i det her samarbejde mere, vi synes, det er blevet for surt, og de andre vil ikke rigtig lege, som vi vil, så vi går til os selv igen?

Derfor: Det er forpligtende og derfor også et juridisk og økonomisk forpligtende samarbejde, men der er jo mulighed for, at man kan undlade at deltage i det, og de er ikke overladt til Fanden, eller hvem der måtte have lyst til at tage dem, som hr. Søren Kolstrup var inde på. De har mulighed for at drive deres virksomhed for sig selv; de har mulighed for at søge samarbejdet; de har mulighed for senere at komme ind i et sådant center. Så de har alle muligheder, synes jeg, og de må selv vælge, og hvis de synes, at det ene er mere faretruende end det andet, så lader de nok være med at vælge det. Det tror jeg godt de selv kan vurdere.

Det er min vurdering, at det vil tjene institutionerne og uddannelserne, hvis man søger sammen i det her samarbejde og får styrket uddannelsernes kvalitet. Det er det, det drejer sig om hele tiden. Vi skal have kvalitetsudviklet de mellemlange uddannelser, og det kan vi kun gøre, hvis vi får lavet disse forpligtende samarbejdsformer, som der her er lagt op til.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen så lad os lave forpligtende samarbejds-måder. Det er jo netop det, institutionerne beder om.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det fru Hanne Severinsen som ordfører.

Hanne Severinsen (V):

I Venstre er vi enige i, at flere unge vil få brug for en videregående uddannelse. De skal ikke alle sammen gå på universitetet; derfor er der brug for et stærkt alternativ til de lange videregående universitetsuddannelser. Samtidig har vi i Danmark, selv om vi er et lille land, nogle store udviklingsmæssige problemer, fordi mange egne af landet oplever en stadig stigende fraflytning af unge uddannelsessøgende, der efter endt ungdomsuddannelse tager til universitetsbyerne. Forstærket af tendensen til sen studiestart og de lange studietider gror de fast og stifter familie og hjem. Det betyder, at der er egne af landet, hvor det er særlig svært at tiltrække den højtuddannede arbejdskraft, og det betyder tab af potentielle udviklingsmuligheder for det, nogle kalder yderområder.

De mellemlange videregående uddannelser er af mange forskellige grunde placeret mere geografisk spredt. Den store kunst i de kommende år bliver at forstærke og opgradere disse uddannelsesmiljøer, så de opnår en tiltrækningskraft for kommende generationer af unge. Disse uddannelsers særlige kvalitet er deres professionsorientering og den mulighed, de giver for at tilrettelægge studiet tæt på den virkelighed, som senere bliver de unges arbejdsfelt.

Da de fleste uddannelser i stigende grad vil opleve et livslangt behov for videreudvikling, er det samtidig vigtigt, at der bliver kvalificerede efter- og videreuddannelsesstilbud tæt på arbejdspladserne, som jo er spredt ud over landet. For Venstre er det afgørende at få standset den automatiske centralisering, som de færreste her i Folketinget ønsker.

Sidste år havde Folketinget en meget konstruktiv debat om, hvorledes disse ambitiøse mål kunne nås. Jeg synes, vi kunne konstatere, at uddannelsesstederne var kommet op på mærkerne og kom med deres egne bud på alliancer og strategier som alternativ til daværende undervisningsminister Ole Vig Jensens første meget systemprægede udspil for 2 år siden. Overalt begyndte uddannelser, der ellers ikke plejer at kende meget til hinanden, at indlede samarbejde om at forbedre uddannelsens kvalitet. Det samme gjaldt institutioner, der ellers mest konkurrerede med hinanden.

Debatten sidste år viste, at Folketinget havde opfanget signaler om, at der nu var så meget

gang i de lokale initiativer udsprunget af deltagerens egen interesse og entusiasme, at vi havde fået en situation med mange medspillere, modsat hvad vi havde hørt om, da man gennemførte en tilsvarende reform i Norge for år tilbage. Jeg ville derfor have troet, at ministeriet havde brugt det forløbne år på at gøre jorden for at få mange blomster til at blomstre og havde kastet sig ud i en debat om indhold og kvalitet. Vi er derfor i Venstre overraskede og skuffede over, at de forslag, der nu ligger på bordet, alligevel viser sig at bygge på den strukturankegang, som alle for et års tid siden var enige om ikke var det centrale, men i stedet indholdet.

Høringsfristen har været alt for kort i forhold til lovforslagets omfang. En stor del af høringsvarene har været meget kritiske, men det meste har ministeren ikke reageret på. Ministeren har åbenbart bidt sig fast i en bestemt struktur allerede fra begyndelsen, så kritikerne er blevet skeptiske med hensyn til eventuelle skjulte dagsordener, berettiget eller ikke berettiget.

Venstre er imod, at en sådan omfattende reform bliver presset ned over vrangvillige institutioner allerede inden den 1. juli i år. Så store skridt på så kort tid er alt for risikabelt.

Vi mener desuden, at en reform som denne ikke bør vedtages med et snævert flertal, hvilket vi selvfølgelig håber at ministeren er enig med Venstre i. Derfor håber jeg også, at forslagene ser væsentlig anderledes ud, når vi kort før grundlovsdag skal trykke på knapperne her i salen.

Og så konkret om de forskellige lovforslag: Angående MVU går Venstre ind for at gennemføre professionsbachelor-titlen som en ligeværdig, men anderledes uddannelse i forhold til universitetsbachelorerne. Der tror jeg vi er helt enige med regeringen.

Vi går ud fra, at der bliver en individuel mulighed for brobygning til universiteterne.

Det fremgik af meritdegørelsen, men er nu nedtonet til fordel for diplom- og masteruddannelsen. Det betyder, at det parallelle kompetencesystem, som vi ikke har behandlet her i Folketinget, bliver gennemført, bl.a. uden at man har taget stilling til materuddannelsernes valør i forhold til tilsvarende titler i udlandet.

Vi ønsker at få en konkretisering af, hvad det er for en opkvalificering, der gør, at man kan bruge den nye professionsbachelor-titel. I forslaget ligger der i stedet en lang række ministerbemyndigelser, som i realiteten betyder, at ind-

holdet og den kvalitetsmæssige side af uddannelserne bliver fastlagt af ministeren.

Folketinget er med andre ord i gang med at vedtage noget, vi ikke kender det reelle indhold af, når det gælder hovedformålet, nemlig styrkelse af grunduddannelserne. Det håber jeg vi får lejlighed til at drøfte nærmere i udvalget.

Der findes nogle bud i loven om CVU og DPU, men det må være selve loven om de mellem lange videregående uddannelser, der indeholder kvalifikationskravene.

En vigtig del bliver efteruddannelse af lærerkrafterne på de enkelte uddannelser. Derfor bør vi se dette i sammenhæng med voksen- og efteruddannelsesloven, som blev vedtaget før jul.

MVU-forslaget mangler en definition af, hvad der menes med forskningstilknytning. Det er heller ikke nemt, men det bør præciseres, og vi bør prøve at konkretisere det.

Opkvalificeringen af en lang række uddannelser er allerede i fuld gang i samarbejde med universiteterne. Dette samarbejde vil blive besværliggjort, når en del af udviklingsmidlerne reserveres til brug hos DPU. Desuden er der ikke tænkt på, at uddannelserne også kan opkvalificeres ved hjælp af internationale netværk og udvekslinger, hvilket er besynderligt i en tid med EU og internationalisering.

Kvaliteten kan også sikres ved censorsamarbejde, ph.d.-uddannelsessamarbejde og selvfølgelig evaluering fra Danmarks Evalueringsinstitut.

Forslaget beskæftiger sig stort set kun med seminarielsektoren og de pædagogiske områder og er meget præget af uddannelser, der er rettet mod den offentlige sektor. Man har således ikke indtænkt de tekniske og merkantile uddannelser, hverken hvad angår forskningsmæssig eller undervisningsmæssig sammenhæng. Særlig inden for disse uddannelser hersker der en del tilfældigvis. I lovforslaget lægges op til, at man får to forskellige diplomuddannelser, nemlig en professionsbachelor på CVU og en universitetsbachelor tilknyttet universitetet. Derfor er ingeniørreformens bestræbelse på at skabe en veldefineret diplomuddannelse ødelagt. Et lignende eksempel er HA-uddannelserne på de handelshøjskoler, der er kommet til at indgå i en CVU.

Hvis man er ude efter at udvikle en særlig profil for en professionsbachelor, må den jo hedde noget andet, men i stedet har man lavet en undtagelse, så man kan blive professions-

bachelor uden praktik. Det forekommer ulogisk. Hele ideen skulle jo være at udvikle en alternativ kvalitet, der netop bygger på det praksisnære.

I øvrigt synes Venstre, at det er ulogisk, at professionsbachelorerne i CVU får tildelt udviklingsmidler, hvilket de samme uddannelser, der er knyttet til universiteterne, ikke får. Tilsynsmæssigt er de heller ikke på ens vilkår.

Angående CVU er vi i Venstre tilhængere af, at der udvikles forpligtende alliancer, men det bør være kravet om kvalitet, der driver samarbejdet frem, ikke den juridiske ramme, der dikterer, om man må få lov til at udbyde en uddannelse.

Sporene fra KVVU-debatten om centralisering skræmmer. CVU skal tilbage til udgangspunktet: samarbejde om at forbedre kvalitet og udbud under hensyn til regionale forskelligheder. Det er fint at have retningslinjer og modeller, men der skal også være mulighed for at vælge et forpligtende samarbejde i stedet for en total sammenlægning. Derfor må interessentskabsmodeller eller lignende være et alternativ.

Efter en årrække kan det så være en god idé at overveje, om man vil fusionere. Folketinget kunne f.eks. indsætte en bestemmelse om en revidering af loven, når den har fungeret en 4-årig periode. Det er vigtigere at komme i gang med en kvalitetsudvikling uden en opslidende strukturdebat, end at det kommer til at se ordentligt og symmetrisk ud.

Det er åbenbart placeringen af diplomuddannelserne, der har skabt de store juridiske problemer, men vi har ellers i seminarieforliget været enige om, at de skulle lægges til grunduddannelserne og være med til at skabe kvalitetsløft.

Kerne-CVU-modellen er vi også imod. Vi er bange for, at det betyder A- og B-institutioner og dermed samling om store seminarier i universitetsbyerne. Det samme sker, når man konverterer grundtilskuddene til udviklingsmidler, som ikke alle får del i.

Venstre ønsker ligesom regeringen at sikre et kvalificeret udbud af efteruddannelser med stor aftagerindflydelse, men den kritiske masse er alligevel ikke den samme for store og små fag. En diskussion som den i seminarieverdenen er tilsyneladende undgået for de merkantile uddannelser.

Sammenfattende må Venstre melde, at CVU-loven skal ændres, hvis vi skal stemme for den.

Hvad angår forslaget om Danmarks Pædagogiske Universitet, er det for Venstre meget vigtigt, at der bliver en reel mulighed for at samarbejde med MVU-institutionerne på deres præmisser. Vi vil ikke være med til at reservere særlige midler alene til DPU.

Det forsknings- og udviklingssamarbejde, der lægges op til i lovforslaget, og som omhandler forskningstilknytning, bør ikke knyttes snævert til DPU, men tage udgangspunkt i CVU'ernes egne behov. Danmarks Pædagogiske Universitet bliver ikke et helt nyt universitet, men en samling af tre mere eller mindre velfungerende institutioner, der med meget bred pensel tilføres Learning Lab og gøres til et universitet. Vi havde hellere set en behovsanalyse for uddannelse og forskning og udbud via uddannelses- og forskningsrådene.

Ledelsesstrukturen kan være interessant, men skal måske ændres noget. I dag må vi i Venstre nok erkende, at toget kører, og derfor bør vi koncentrere os om børne- og skoleområdet og så i øvrigt sørge for, at forskningen inden for fagdidaktik foregår dér, hvor der er et fagligt universitetsmiljø.

Jeg mangler Learning Lab, men vil så sige, at det ønsker vi ikke skal ligge sammen med Danmarks Pædagogiske Universitet, og så kan vi vende tilbage til det under de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Det, der kalder mig op, er fru Hanne Severinsens bemærkning om, at Venstre vil standse den automatiske centralisering. Det skal jeg lige forstå.

Synes Venstre, at det skal være rektorerne på de forskellige undervisningsinstitutioner, der alene skal bestemme, hvordan man skal udvikle sig? Eller synes Venstre ikke, at Folketinget fortsat skal være den instans, der sikrer en regional forankring af uddannelsesstederne og en fortsat udvikling i et inspirerende samarbejde? Det er jo det, der ligger til grund for store dele af lovforslaget om CVU'erne og samarbejde på MVU-uddannelserne, at man netop kan gå ind i et forpligtende samarbejde og ikke overlade det til hver enkelt rektor at bestemme.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg var glad for at kunne konstatere i fru Hanne Severinsens indlæg, at Venstre er enig i, at vi

skal styrke de mellemlange videregående uddannelser, og at vi skal fastholde en regional spredning, og så skulle vi ikke hænge os i strukturen. Men resten af fru Hanne Severinssens tale gik sådan set stort set på at snakke om strukturen.

Derfor efterlyser jeg: Hvordan vil Venstre da sikre den kvalitetsudvikling? For meget af det dér samarbejde, som Venstre henviser til at man gerne vil have i gang, det dér uforpligtende samarbejde, hvor de finder ud af det, hvornår de kan enes, og kan de ikke det, så kan de lade være, det kan de jo lave i dag. Det er der jo ikke noget til hinder for, som jeg har forstået det.

Derfor er jeg glad for, at vi er enige om målene, men jeg kan ikke forstå, hvad det er, Venstre vil have placeret for at nå disse mål, når man ikke vil denne struktur her. Jeg er sikker på, at der vil blive lyttet til Venstre i Holstebro og i Kolding og mange andre steder, hvor man er langt fremme i overvejelserne om, hvordan man skal styrke disse udviklingsmuligheder. Men jeg forstår, at det ikke skal være med Venstres støtte.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Først til hr. Baadsgaard. Hr. Baadsgaard taler om denne struktur, men det, som vi taler for, er netop, at der er så store geografiske forskelle, at man er nødt til at indrette tingene på forskellig måde.

Og når nu hr. Baadsgaard taler om Holstebro, er det selvfølgelig klart, at jeg synes, det er udmærket, at man her laver en fusion, men i virkeligheden laver man en fusion med kun ét seminarium, som meget godt kunne have behov for uddannelser sammen med andre, hvad man jo så bliver afskåret fra, fordi man skal lægge sig fast allerede nu på en institutionsstruktur, i hvert fald hvis det gælder diplomuddannelser.

Det er nogle af de steder, hvor jeg mener, vi må passe på, at der ikke bliver så megen debat om institutionsstrukturen, at vi glemmer, at det var indholdet, der var det afgørende. Derfor efterlyser jeg, om der har været debat om indholdet. Jeg synes ikke, det fremgår særlig tydeligt, at det er det, man har koncentreret sig om. Jeg synes, vi i udvalget skulle gøre meget for at prøve at se på, hvad vi mener med indholdet.

Og selvfølgelig skal det ikke være rektorer, der bestemmer, hvordan strukturen skal være, men det må være samarbejdet, der udspringer af, at man stiller nogle kvalitetskrav, og så er

man nødt til at samarbejde, fordi ellers kan man ikke udbyde de ting på en ordentlig måde.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Fru Hanne Severinsen efterlyser mulighederne for at lave forskellige løsninger afhængigt af de geografiske forhold.

Jamen læser Venstre disse lovforslag sådan, at det ikke er muligt? Altså Holstebromodellen, hvor forskellige uddannelser går sammen, er én metode. Andre har andre centre, hvor der er mere ensartede lærere og pædagoger, og det kan være nogle tekniske, og det kan være sundhedsuddannelserne. Altså er den variation i både størrelse og art efter Venstres opfattelse ikke til stede i det lovforslag, der ligger her? Og hvad er det, man vil have; hvad er det, man vil have derudover?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen hvis man opererer med, at det kun er centre, der i løbet af 3 år er fusioneret, så er det rigtigt, at de kan se forskellige ud, men det kan jo godt være, at det samarbejde, hvori de skal udbyde uddannelser, i virkeligheden må være langt større, og så er vi jo alligevel nødt til at lave det forpligtende samarbejde.

Hvorfor kan vi så ikke i al almindelighed sige, at forpligtende samarbejde kan også udbydes, i stedet for at lægge os fast på de 3 år? Og det er jo mest en seminariediskussion; det er jo også derfor, det er blevet til en debat om seminarienedlæggelser. Jeg synes, man burde kunne finde ud af det. Om ikke andet så burde man kunne sige: Vi laver en revision af loven, hvis vi synes, det er nødvendigt, at de skal fusionere om 4 år. Det kan vi jo så se til den tid.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg kan ikke finde Venstres bekymringer over dette lovforslags muligheder i lovforslaget. Der er jo mulighed for, at man kan gå ind og i løbet af en 3-årig periode kan melde sig ud igen. Jamen det er jo til stede, det, som Venstre står her og efterlyser. Derfor kunne man jo gentage med digteren: Min sjæl, hvad vil du mer?

Jeg har ikke hørt, at nogen af de ting, som Venstre efterlyser, ikke kan lade sig gøre i det lovforslag her, og derfor er jeg glad for at kunne konstatere nok en gang, at Venstre er enig i, at

vi skal kvalitetsudvikle mellemlange uddannelser, og at vi skal sikre den regionale spredning.

Jeg mangler bare Venstres vilje til at se mulighederne i lovforslaget her.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Ja, de kan enten fusionere med det samme, eller også kan de fusionere om 3 år, eller de skal stå udenfor, og hvis de skal stå udenfor, får de ikke del i udviklingsmidlerne. Derfor er der i virkeligheden ikke noget frit valg.

Men det, jeg siger, er, at vi vil alligevel se, at det er nødvendigt, at man går sammen på kryds og tværs, også efter man har lavet en fusionering, fordi mange efteruddannelses tilbud ikke kan etableres. Der er fag, der er så små, at det måske skal være på landsplan. Så det, der er pointen, nemlig at efteruddannelsen skal lægges ud til grunduddannelserne, er vi åbenbart enige om. Og så skal de samarbejde, for at de kan lave noget ordentligt. Det er vi åbenbart også enige om. Så må vi vel også kunne finde ud af at lave det sådan, at de, som gerne vil samarbejde på en anden måde, også får den mulighed. Og hvis vi så synes, at den juridiske fusionsmodel, som ministeriet er så glad for, viser sig at være den eneste saliggørende, jamen så kan vi jo konstatere det om en årrække.

Brian Mikkelsen (KF):

Fra konservativ side finder vi, at udgangspunktet for debatten, altså institutionsredegørelsen og konstateringen af, at der er et hav af små uddannelsesinstitutioner, hver især med – nogle af dem i hvert tilfælde – ganske få elever og lærere og dermed begrænsede faglige miljøer, gør det nødvendigt, at vi får ændret det system, der er i dag.

I Danmark er der således langt flere videregående uddannelsesinstitutioner end i landene omkring os, og antallet af studerende pr. institution er meget lavere i Danmark end i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Vi kan også konstatere – og det har vi også gjort under de foregående debatter – at med de mange små institutioner spredt over hele landet forstår vi ganske simpelt ikke at udnytte det samlede potentiale, som et mere samlet uddannelsessystem ellers kunne præsentere.

Ved en reform, som der nu lægges op til i uddannelsessystemet, bør man efter vores overbevisning søge en løsning, hvor man på den ene side søger at opnå de fordele, der er ved at

samle de videregående uddannelser i lidt større enheder for dermed at kunne udnytte de kvalitets- og stordriftsfordele, der ligger, og de synergieffekter, der opstår, og samtidig bør man indarbejde de fordele, man på den anden side opnår, når uddannelsesinstitutionerne spredt rundt omkring i landet kan finde ud af at hente inspiration fra hinanden, så uddannelsesinstitutionerne kommer i berøring med det lokale erhvervsliv, og så der ad den vej skabes gensidig inspiration.

Der er behov for, at uddannelsesressourcerne for de videregående uddannelser koncentrerer nogle steder for at øge kvaliteten. Den koncentration behøver ikke at ske rent fysisk, men kan ske via et stærkt samarbejde institutionerne imellem. Det konservative ønskescenarie er, at de enkelte institutioner frivilligt finder sammen i et forpligtende samarbejde eller i fusioner, som man allerede har set i forbindelse med mange lokale institutioner.

Målet må således være at skabe et bedre indhold i de eksisterende institutioner via samarbejde og fusioner, både inden for de gængse faggrænser, og også hvor det er relevant på tværs af faggrænserne. Via et øget samarbejde forstærker man den enkelte enhed, og dermed mener vi, at man kan sikre, at undervisningskvaliteten på den enkelte institution klart forbedres, samtidig med at vi opnår øgede muligheder for at opbygge stærke faglige miljøer på de enkelte institutioner.

Samlet set skal de tre fremsatte lovforslag søge at styrke de mellemlange videregående uddannelser og i særdeleshed styrke de professionsrettede videregående uddannelser. Det er vigtigt, at vi formår at styrke de unges interesse for de praktiske fag, og det kan bedst gøres ved at sikre bedre overskuelighed og tydeliggøre mulighederne både inden for den enkelte uddannelse og også inden for eventuel videreuddannelse, samt ved at forbedre kvaliteten og de faglige miljøer på de regionale uddannelsesinstitutioner.

Lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser har til hensigt at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende uddannelser via en fælles ramme for de mellemlange videregående uddannelser. Samtidig forventes det, kan vi jo læse, at denne ramme skaber eller virker som grund for udvikling af nye uddannelser.

Vi er fra Det Konservative Folkepartis side tilfredse med ministerens udspil om rammer for

de mellemlange videregående uddannelser. Der er en række gode aspekter i det fremsatte forslag, og der lægges op til at skabe en række gode rammer for de mellemlange videregående uddannelser. Men vi havde gerne set, at ministeren i sit forslag i højere grad havde behandlet meritproblematikken og dermed erkendt betydningen af et godt meritsystem.

Videnssamfundet stiller omfattende krav til fleksibilitet og omstillingsevne, og uddannelsessystemet skal være gearet til at imødekomme den løbende udvikling af behovet for specifik viden og kompetence. Derfor skal mulighederne for livslang uddannelse forbedres, dels ved at øge fleksibiliteten i uddannelsessystemet og dels gennem udbygning af mulighederne for meritoverførsel mellem uddannelserne.

Det danske uddannelsessystem er desværre noget stift. Mulighederne for meritoverførsel er ganske enkelt ikke gode nok. Et velfungerende meritsystem er et godt redskab til at sikre arbejdsmarkedet fleksibilitet og opdateret viden. Og for at mindske mængden af dobbeltuddannelser ønsker Det Konservative Folkeparti langt bedre, mere velfungerende meritsystemer for tidligere gennemført uddannelse, erhvervs erfaring samt ophold ved udenlandske universiteter og højere læreanstalter.

Det er ikke særlig motiverende for studerende, der ønsker at supplere deres erhvervede uddannelse med en beslægtet, at de skal gennemføre en lang række kurser eller fag, som de allerede tidligere har bestået. Derfor bør der fra Undervisningsministeriets og de enkelte uddannelsesinstitutioners side sættes langt større fokus på at sikre et velfungerende meritsystem.

Vi mener, at de studerende skal have større valgfrihed, således at de selv kan skabe en personlig uddannelsesprofil inden for de overordnede rammer. Vi skal naturligvis undgå at skabe et system, hvor kvaliteten og dybden af uddannelserne bliver ofret til fordel for et simpelt meritsystem. Det er vigtigt, at de videregående uddannelsesinstitutioner primært sikrer de studerende grundlæggende færdigheder, hvorefter specialviden kan erhverves ude omkring på arbejdspladserne.

Fleksibilitet er ikke bare et spørgsmål om meritter. Flexibilitet kræver en deling af studiemiljø og ressourcer med selvstændigt sigte mod høje faglige niveauer. De studerende på de mellemlange videregående uddannelser skal således med sikkerhed vide, hvad deres muligheder for meritoverførsel er, såfremt de på et

senere tidspunkt ønsker en anden uddannelse eller eventuelt en helt anden uddannelsesretning. Samtidig må kvaliteten under ingen omstændigheder forringes ved at lempe mulighederne for meritoverførsel.

I lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser foreslås også en ny titel, professionsbachelor-titlen. I Det Konservative Folkeparti støtter vi fuldt og helt ideen bag titlen, nemlig det at man får markeret en klar kompetencebachelorgrad til de mellemlange uddannelser. Det vil give nogle muligheder for at komme videre. Det vil også give noget substans og måske yderligere faglig stolthed, såfremt man tildeler sygeplejersker, lærere osv. en akademisk grad, som de kan benytte i forskellige sammenhænge. Rent praktisk er en sådan titel særlig anvendelig i forbindelse med ønske om videreuddannelse andre steder, f.eks. i udlandet.

Vi er meget glade for tiltaget, men vi er selvfølgelig også lidt lydhøre over for de protester, der er kommet imod titlen. Der er behov for i udvalget at se nærmere på, hvor grænserne går, hvilke uddannelser der skal være omfattet af den nye titel. Umiddelbart virker det ikke helt rigtigt at inkludere f.eks. HA-uddannelsen i denne titel.

Hvis vi så vender os mod lovforslaget om CVU'erne, så er det selvfølgelig specielt rettet mod de mange små uddannelsesinstitutioner, der er rundtomkring i landet. Ideen bag CVU, der bl.a. indebærer, at de kommende ændringer af institutionsstrukturen sker ved forskellige former for strategiske alliancer på regionalt og fagligt niveau, kan vi selvfølgelig tilslutte os. Men fremgangsmåden som angivet i det fremsatte forslag er vi stærkt skeptiske over for.

For det første mener vi ikke, at et så vigtigt område som den danske uddannelsespolitik skal være et område, hvor vi presser en eller anden reform ned over hovedet på de forskellige institutioner. Der er slet ikke nogen tvivl i mit sind om, at et øget samarbejde mellem de forskellige institutioner vil sikre stærkere faglige miljøer og højere kvalitet i de enkelte uddannelser, men det er vigtigt at gå frivillighedens vej. Det er således gulerødder og ikke pisk, vores forskellige uddannelsesinstitutioner har brug for. De har i forvejen en identitet, de har i forvejen en profil, som det er gået meget fornuftigt med i 1990'erne. Hvorfor ikke bygge videre på det ad frivillighedens vej?

Men ministeriets fastholdelse af alene tre ufleksible modeller for samarbejde mellem institutionerne trods utallige protester under høringer minder umiskendeligt om tvang. Det mener vi fra konservativ side ikke er den rette fremgangsmåde at anvende. Vi har til opgave at sikre, at de enkelte institutioner har de rette redskaber og får den rette støtte og dermed selv tager initiativer til at implementere forskellige former for strategiske samarbejder. Så kan de gode erfaringer spredes til glæde for hele uddannelsessystemet. Det gøres ikke med tvang.

I Det Konservative Folkeparti finder vi, at ministeren burde udvise langt større lydhørhed over for de i høringen tilkendegivne ønsker om en samarbejdsform, der er anderledes sammenlagt end de af ministeriets opstillede alternativer, f.eks. i form af en IS-model, og vi vil under udvalgsarbejdet søge at skabe flertal for en sådan firemodel, der i højere grad fordrer samarbejde uden at kræve en egentlig fusion.

En anden anke mod CVU-lovforslaget er den voldsomme fokusering på strukturen, hvor man noget overfladisk skøjter hen over det faktiske indhold i centrene. Fra konservativ side savner vi i høj grad en uddybning af forholdet mellem form og indhold. Vi finder, at det er vigtigt, at man gør sig klart, at de overordnede rammer for uddannelsessystemet selvsagt er vigtige, men det væsentligste er så kvaliteten af uddannelserne og forbedringerne af kvaliteten. Indholdet af de forskellige uddannelser og de muligheder, der kan skabes ved et samarbejde, er altså for os at se vigtigere end den struktursnak, der i så høj grad præger lovforslaget.

Sidst finder vi, at forslaget i højere grad bør rettes eller sigte også mod det omkringliggende samfund, det private erhvervsliv, de offentlige arbejdsgivere. Vi er således bevidste om, at sundhedsuddannelserne og de pædagogiske uddannelser har nogle muligheder, men at forslaget også omhandler de tekniske, merkantile uddannelser, og derfor bør der også være en drejning hen imod aftagerne.

Det sidste lovforslag omhandler en dannelse af DPU, en sammenlægning af de tre institutioner. Og der vil jeg sige, at vi finder det noget paradoksalt, at man vælger Danmarks Lærerhøjskole som udgangspunkt, når man tænker på den sønderlemmende kritik, denne institution fik i forbindelse med evalueringen tidligere på året. Fastholder man dette udgangspunkt, må vi sikre os, at man drager lære af evalueringen, således at man ikke bringer alle proble-

merne og fejltagelserne med sig over i det nye samarbejde. Der foregår fremragende forskning på nogle andre videregående uddannelser i Danmark i undervisning, i læring.

Samlet set er vi meget positive over for lovforslagene vedrørende de mellemlange videregående uddannelser, i og for sig også over for oprettelsen af en samlet institution, der kan forestå noget forskning. Vi er skeptiske over for, at det bliver samlet omkring Danmarks Lærerhøjskole.

En generel anke mod alle tre lovforslag er graden af bemyndigelser og beføjelser til ministeren. Vi finder det betænkeligt, at så mange dele af forslaget bliver fastlagt uden om Folketinget og at de ikke skal afgøres af Folketinget. Vi ser gerne, at en del af disse beføjelser bliver fjernet, og at man i stedet inddrager Folketinget og i særdeleshed Uddannelsesudvalget i de relevante beslutninger.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg vil så gerne bede hr. Brian Mikkelsen om at komme op på talerstolen igen og forklare mig lidt tydeligere, hvad det er, De Konservative er så bange for. I omtalen af CVU-forslaget omtalte hr. Brian Mikkelsen ordet tvang. Det er jo ikke tvang, at man lader en sådan institution gå ind i et CVU-fællesskab. Det er frivilligt, om man vil være med, og derfor vil jeg godt bede hr. Brian Mikkelsen om at forklare os lidt tydeligere, hvad det er, De Konservative er så bange for. Hvad er det for en tvang, man taler om?

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Hr. Brian Mikkelsen var bekymret for eller var imod, at det var Danmarks Lærerhøjskole, der skulle danne udgangspunkt for oprettelse af Danmarks Pædagogiske Universitet, og mente, at det dermed bliver for snævert. Derfor vil jeg spørge hr. Brian Mikkelsen, om man ikke har observeret, at Danmarks Pædagogiske Universitets forskning og uddannelse har et langt bredere sigte, men at de selvfølgelig ikke kan klare den store udvidelse i opgavespektret på én gang; men sigtet er ikke specielt rettet mod folkeskolen. Det er ikke specielt rettet mod daginstitutionerne, som man jo ellers kunne lægge i, at det skal oprettes på de to højskoleers nedlæggelse, men det er pædagogisk forskning og uddannelse i pædagogik, der kan komme

alle uddannelser til gode. Er det helt forbigået. De Konservatives opmærksomhed?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Til hr. Henrik Svane: Altså man har tre muligheder. Tre muligheder: Man kan fusionere, man kan lave det, der kaldes en bindende fusion, altså i løbet af en 3-årig periode, og så kan man sige nej. Hybriden, mellemtingen, det, man vel som radikal burde være så glad for, eksisterer ikke.

Den IS-model, som jeg plæderer for, og som mange ude i uddannelsesverdenen plæderer for, er jo netop den mellemting, som sikrer, at man prøver at se på, hvor der er nogle fordele, hvor er der nogle ting, hvor man kan samarbejde om de positive ting, der er ved en eventuel fusion. Altså jeg taler ikke imod en fusion, jeg taler fra konservativ side om, at det må institutionerne selv kunne finde ud af.

Vi taler om nogle institutioner, som har udviklet sig utrolig flot og fornemt i 1990'erne. De har haft frihed, og de har haft mulighed for at lave forsøg. De har også dyrket muligheden for f.eks. at udvikle seminarierne, så de fremstår som nogle kraftcentre i det lokale samfund nu i modsætning til det styre, der var måske i 1970'erne og 1980'erne. Så det har altså været positivt her i 1990'erne.

Det vil man ødelægge, hvis man tvinger CVU-erne til en fusion, og det gør man ved at bruge økonomiske incitamenter, og det gør man ved det rationale argument, der ligger bag ved. Hvis man f.eks. tvinger en 4-5 seminarier ind i en fusion, så vil det være survival of the three fittest forstået på den måde, at det smalleste af dem sandsynligvis vil bukke under i det kapløb, og det vil vi ikke være med til. Og så ligger der altså ikke fornuftige argumenter bagved, så ligger der kun økonomiske argumenter bagved og et pres fra Undervisningsministeriets side. Nok om det.

Hr. Hans Peter Baadsgaard kommer med relevante indvendinger omkring DPU. Vi har set, at forskningen foregår på et højere niveau, og det er vi tilfredse med. Der er gode ting i forslaget, f.eks. også ledelsesstrukturen osv. Det er mere konstruktionen, at man bygger oven på noget, som har fået en ekstrem dårlig evaluering. Det virker ikke særlig gennemtænkt. De ting, som hr. Hans Peter Baadsgaard nævnte, er vi tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jamen det er slet ikke et forsøg på at jage den konservative ordfører rundt i nogen som helst manege, at hybriden går herop igen og spørger. Jeg hører hr. Brian Mikkelsen sige »hvis man tvinger«. For mig at se er der altså også mulighed for, at man ikke bliver tvunget som institution. Det er en frivillig sag, om man vil indgå i et samarbejde eller ej.

Men jeg tror da nok, at de allerfleste institutioner vil gøre det, når muligheden byder sig, for netop at sikre et konstruktivt og fagligt samarbejde mellem institutioner og gerne institutioner af forskellig karakter for netop at sikre et større fagligt miljø, som vil være et gode, som jeg også hører hr. Brian Mikkelsen sige. Det vil være et konstruktivt samarbejde, fordi det giver nogle bedre miljøer, og vi er nok også enige om, at det er godt at sikre, at uddannelsesinstitutionerne forbliver regionalt beliggende og ikke kun bliver koncentreret i de fire største byer.

Men jeg må alligevel lige spørge: Tvang blev omtalt meget firkantet, og jeg kan ikke se, at det er tvang, når ordføreren siger »hvis man tvinger«.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Det bliver jo en semantisk strid, det her. Jeg tror, Det Radikale Venstre er enige med Det Konservative Folkeparti i, at samarbejde selvfølgelig er et gode, at hvis man koncentrerer kræfterne om en pædagogisk udvikling, om en udvikling forsøgs-mæssigt, så vil det da være et gode for uddannelsessystemet.

Men det, vi taler om her, er, at der ikke er efterladt nogen mulighed for at gå ind i et samarbejde, som ikke automatisk skal ende med en fusion. Det betyder altså, at man lukker seminarerne ind ikke i en blindgyde, men i hvert fald i et eksperiment, som er vanskeligt at overskue. Det synes jeg ikke man kan byde eksempelvis de MVU-ere, som er i gang med nogle fornuftige eksperimenter, og som meget gerne vil samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner om at udvikle kvalitet, om at komme med nogle nye forsøg, om i det hele taget at tiltrække nogle elever og en masse, som er brugbart for det danske uddannelsessystem.

Der efterlader man dem altså ikke nogen anden mulighed end enten at fusionere eller ikke at fusionere, og det er ikke godt nok.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Så er det hr. Thorstein Theilgaard som ordfører.

Thorstein Theilgaard (SF):

SF har et ønske om et attraktivt og fleksibelt uddannelsessystem, der på den ene side kan understøtte et videnstærkt Danmark også i fremtiden og på den anden side kan udvikle den enkeltes almene, faglige og personlige kvalifikationer i enhver henseende.

Det forudsætter for os at se reelle muligheder for uddannelse hele livet. Det forudsætter også, at vi har et gennemskueligt og sammenhængende uddannelsessystem. Det skal også ses i sammenhæng med de forandringer, samfundet både internationalt og i lille Danmark gennemgår i disse år. Det stiller nye og stigende krav til den måde, vi uddanner på, den måde, vi tænker uddannelse på, og ikke mindst til det enkelte menneskes mulighed for og evne til at omsætte sin viden på forskellig vis.

For SF er den helt store, centrale uddannelsespolitiske udfordring at geare uddannelsessystemet til vidensamfundets massive udfordringer og i forlængelse heraf til en sikring og udvikling af velfærdssamfundet. Hvis det skal lykkes, kræver det politisk mod til meget masstivt at satse på grunduddannelse, efteruddannelse og videreuddannelse og igen i en overskuelig, gennemskuelig ramme for den enkelte, et system, hvor det populært sagt bliver lettere at stige af og stige på i uddannelsessystemet.

Når vi så i SF skal vurdere de her lovforslag, stiller vi selvfølgelig spørgsmålet: Vil de her forslag samlet set trække i den rigtige retning, sådan som vi ser det? Vil de forbedre uddannelsessystemet i forhold til vidensamfundets udfordringer og i forhold til en videreudvikling af velfærdssamfundet? Dér må vi sige, at alt andet lige synes vi, det trækker i den rigtige retning. Vi er relativt positive over for de grundintentioner, der ligger i lovforslagene, som de ser ud nu. Så vi vil forholde os positivt til lovforslagene, men det er ikke det samme, som at vi vil forholde os ukritisk.

Hvis vi kigger på rammelovforslaget for de mellemlange videregående uddannelser, ser vi det som en mulighed for at skabe fornyet dynamik i hele uddannelsessystemet under ét, nogle muligheder for at skabe nogle spændende, tværgående uddannelsesmiljøer på de mellemlange videregående uddannelser. Ikke mindst professionsbachelortitlen synes vi er spændende, både fordi den kan sikre en form

for kvalitet og blive et kvalitetsstempel for de mellemlange videregående uddannelser, og fordi den kan sikre nogle klart bedre muligheder for efter- og videreuddannelse inden for MVU-rammen, bl.a. via det, at de mellemlange videregående uddannelser får en stærkere placering i uddannelsesbilledet i al almindelighed.

Her skal jeg så komme med en opfordring til undervisningsministeren: Vi synes, der er brug for at klarificere kriterierne for tildeling af professionsbachelortitlen og snarest muligt foretage en vurdering af de nuværende MVU-uddannelser i forhold til de kriterier, som man har tænkt sig at operere med fra ministeriets side. Vi tror, at det vil kunne skabe mere trykthed blandt dem, som det her berører, og måske også aflive nogle af de myter, der florerer i systemet i dag. Ikke mindst vil det nok også gøre det lidt lettere for dem, der tænker på at tage en mellemlang videregående uddannelse, at beslutte sig, alt efter hvem der får den med det samme, om det ikke er alle, der får den, om der er nogle, der skal gøre en særlig indsats for at få den i løbet af nogle år, osv.

Det var en opfordring.

Når vi så taler om at styrke velfærdssamfundet, ser vi det i tæt sammenhæng med de mellemlange videregående uddannelser, selvfølgelig fordi mange mellemlange videregående uddannelser uddanner til den offentlige sektor. Dér er det SF's klare holdning, at en styrkelse af grunduddannelse, efteruddannelse og videreuddannelse inden for det område ville have en meget positiv indflydelse på vores sygehuse, vores ældrepleje, børnehaverne, vores folkeskole, så i den sammenhæng må vi sige, at dér er vi meget positive over for rammelovgivningen på MVU-området.

Det er også i den sammenhæng, vi ser lovforslagene om Centre for Videregående Uddannelse og om Danmarks Pædagogiske Universitet. De kan være med til at sikre nogle stærkere uddannelsesmiljøer, end vi har set tidligere. Det, man så måske skal koncentrere sig om inden for det her, er at sikre nogle gode og fornuftige relationer mellem Danmarks Pædagogiske Universitet på den ene side og centrene for videregående uddannelse på den anden side og selvfølgelig også inden for centrene for videregående uddannelse. Det er noget af det, vi vil være optaget af at kigge på i lovgivningsprocessen.

Her vil jeg da godt sige, at når nu det er tænkt sådan, at lærer- og pædagog samarbejdet

lidt skal være lokomotivet i det her samarbejde, kan vi være en anelse bekymrede for den meget store ulighed, der er i de økonomiske muligheder for efter- og videreuddannelse inden for det her område. Det kan skabe modvilje mod, utryghed ved og manglende vilje til at indgå i et perspektivrigt samarbejde.

I forlængelse af økonomien vil jeg godt sige generelt, at vi kan stille os en anelse tvivlende over for, at man kan gennemføre så stor en reform af det videregående uddannelsessystem uden at tilføre alt for mange ressourcer. Jeg ved, at Undervisningsministeriet har været meget optaget af den hollandske model. Mig bekendt, og jeg kan jo selvfølgelig blive korrigeret, puttede man en hel del penge i halen af reformen i Holland. Det kan være, at vi skulle overveje lidt af det samme i Danmark.

Vi kan heller ikke helt forstå, at man opererer med to forskellige overgangsperioder. Med hensyn til udlægningen af efteruddannelsen fra Danmarks Pædagogiske Universitet til centrene for videregående uddannelse opererer man med en 5-årig periode. På den anden side opererer man i den betingede CVU-model med 3 år som forsøgsperiode.

Vi kan være bekymrede for, at den her forskel kan vise sig at være uhensigtsmæssig ude i den virkelige verden, og vi ville sådan set måske være villige til at overveje, om man ikke skulle harmonisere på det her område og sige 5 år over hele linjen. Det kunne også være noget af det, der tog toppen af den kritik, der har været af den her modeldiskussion, for der har jo været en del kritik, diskussion og rumlen omkring modeldiskussionen, og med hensyn til den her modeldebat, som jo er central i hele det her, må vi sige, at vi er skeptiske over for den såkaldte IS-model. Vi kan være bange for, at den ikke er stærk nok til at løfte de samlede perspektiver på området, men på den anden side vil vi godt være med til at kigge på, om vi kan finde nogle andre muligheder end det, der lige er lagt op til i udgangspunktet.

Vi vil gerne sige, at kerne-CVU-modellen, som den foreligger på det pædagogiske område bredt set, tror vi kan løse nogle af de her problemer, men vi er villige til også at kigge lidt bredere end det, hvis det er det, der er nødvendigt for at sikre en fornuftig lov, som kan skabe glæde og tilfredshed ude i det uddannelsespolitiske land.

Det, vi er optaget af, når vi taler om modelerne, er en udviklingsorienteret balance mel-

lem en respekt for forskellighed på den ene side og på den anden side, at der er en vis styrke i samarbejdet, så man faktisk kan bære den her nye opgave, som vi fra politisk side ønsker. Derfor vil vi i forlængelse af det, jeg lige sagde, bruge en del ressourcer og tid på at analysere, hvordan det her kan hænge sammen, om vi kan finde på noget, der ser lidt anderledes ud, hvis det er det, der er nødvendigt. Det er vi sådan set åbne over for.

Så vil jeg godt sige om kerne-CVU-modellen, at en overvejelse kunne være, om det skal være en lidt mere generel model. Vi læser det, som om det er en model primært inden for pædagog- og lærerområdet. Vi kunne godt forestille os, at det blev en lidt mere generel model, som man måske også kunne bruge på de sundhedsfaglige uddannelser, hvis man har lyst til det. Og i forlængelse heraf tror vi i SF, at det ville være endnu en tillidsskabende handling, hvis man fremlagde et bud på en standardvedtægt relativt snart, så der blev mere klarhed over, hvad det præcis er i forhold til samarbejdet, kompetencerne inden for et CVU, der vil komme til at udspille sig.

Samlet set vil jeg sige her til sidst, at vi kan se mange gode intentioner i lovforslagene, som de foreligger, og vi er relativt positive. Der er nogle enkelte ting, vi på forskellig vis vil kigge på, og det gør vi så, men samlet set er vi relativt positive, men ikke ukritiske.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hr. Thorstein Theilgaard nævnte, at vi skal sikre fornuftige relationer mellem CVU og DPU. Er SF tilhænger af, at man reserverer midler ude i CVU, som de skal bruge på DPU, eller vil SF også støtte Venstre i, at de udviklingsmidler må være på institutionernes betingelser, så de kan udvikle sig, f.eks. også i et samarbejde med udenlandske institutioner, og måske også videreudvikle de samarbejdsrelationer, de i dag har til universiteterne?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg kunne forstå, at hr. Thorstein Theilgaard var relativt positiv over for forslagene. Også jeg mener, der ligger nogle perspektiver i dem, men jeg er dybt bekymret på en lang række områder, f.eks. demokratiområdet.

Vil hr. Thorstein Theilgaard være med til at sikre, at de ansatte og de studerende får en

langt, langt stærkere placering i styringen af de her uddannelsesinstitutioner og deres fælles ledelser?

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Til fru Hanne Severinsen, der spurgte, om udviklingsmidlerne skal ligge på den enkelte institution eller de skal ligge i CVU – det var sådan, jeg forstod spørgsmålet – må jeg sige, at vi vil sådan set godt have, at udviklingsmidlerne bl.a. ligger i CVU'et, men vi læser også lovforslaget sådan, at det også er meget op til de partnere, der vælger at gå sammen, hvilken fordeling der skal være.

Vi læser ikke lovforslaget sådan, at det par-tout 100 pct. skal ligge i CVU'et, men det er jo op til det lokale, regionale samarbejde inden for det her, og det er sådan, det ser ud. Vi synes, det er fornuftigt, at man ikke skal detailplanlægge, hvordan fordelingen skal være mellem den enkelte institution på den ene side og CVU'et på den anden side.

Til hr. Søren Kolstrup vil jeg sige med hensyn til demokratiet: Vi er altid villige til at kigge på demokrati og brugerindflydelse i enhver retning, men jeg synes så også, at vi skal give ministeriet den credit, som det hedder nu om dage, at man faktisk har haft en meget, meget lang proces om det her. Man har forsøgt at inddrage de studerende, de ansatte, rektorerne, og hvad ved jeg, i hele processen omkring, hvordan man skal lave det her, hvordan man kunne tænke sig de her meget store lovforslag, og langt hen ad vejen synes jeg, det er lykkedes at skabe et fornuftigt grundlag for lovforslagene.

Så ved jeg godt, at så snart man laver noget nyt og rører ved en institution, skabes der lidt utryghed – der skabes måske oven i købet meget utryghed – og hvis hr. Søren Kolstrup og jeg kan finde på en enkelt ændring eller to, som kan skabe øget tryghed på det område, så er jeg ikke uvillig til det.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det, jeg spurgte om, var nu ikke så meget forholdet mellem den enkelte institution og CVU, men CVU og DPU, hvor CVU'erne jo i de første 3 år skal bruge nogle af deres udviklingsmidler på DPU, og det er jo ikke alle CVU'er, der lige synes om DPU. Det kan godt være, der er nogle, der er meget begejstrede for DPU, men det er vi nu altså ikke i Venstre, og vi tror i hvert

fald, at der også bør være mulighed for, at andre universiteter og udenlandske universiteter kan indgå i de der samarbejder.

Vi ved, at der allerede er gode samarbejdsrelationer mellem de mellemlange videregående uddannelser med udviklingsprojekter, hvor man gør det sammen med f.eks. Københavns Universitet eller Aalborg Universitet eller et universitet i Australien, som det sker i Viborg, og det er sådan noget, der kunne blive besværliggjort, hvis man reserverer nogle af midlerne, fordi man så gerne vil udvikle DPU.

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Til fru Hanne Severinsen: Jeg er ked af, at jeg misforstod spørgsmålet en anelse, kan jeg forstå, eller også præciserede fru Hanne Severinsen det i anden omgang.

Om vi synes, det er en god idé, at man reserverer noget? Altså realiteterne er jo nok, at hvis man vil have et Danmarks Pædagogiske Universitet – og det kan vi se store og spændende perspektiver i – så koster det også noget, og så bliver man nok også nødt til at reservere noget, specielt når man opererer med en relativt stram udgiftsramme for hele den her meget omfattende reform.

Men jeg synes da, det var spændende nye toner fra Venstre, hvis man sammen med SF vil arbejde for, at der afsættes yderligere midler på området, så der er plads til noget mere. Jeg ved ikke, hvordan det vil harmonere med Venstres skattestop i al almindelighed.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Christian H. Hansen som ordfører.

Christian H. Hansen (DF):

For Dansk Folkeparti er de overordnede rammer for vores uddannelsessystem vigtige, men vigtigt er det jo også, at kvaliteten og forbedring af kvaliteten bliver sat i højsædet. Det er vel også det, som egentlig er intentionerne med disse tre lovforslag.

For Dansk Folkeparti er det vigtigt, at der sker en forbedring af kvaliteten i uddannelserne. Vi er af den opfattelse, at så store undervisningsfelter, som vi her taler om, kræver et gennemtænkt og helst også et bredt og konstruktivt forlig eller opbakning fra de forskellige partier.

Indledningsvis kan man sige, at mange af de høringsberettigede parter har været meget skeptiske. Men vi kan vel også vove den på-

stand at sige, at det er et stort område, vi her skal træffe beslutning om. Det er kompliceret lovstof, som jeg tror vil kræve en del behandling endnu, inden vi kan komme frem til den endelige vedtagelse.

På et så stort område inden for uddannelserne, som vi har med at gøre, kræver det efter min opfattelse, at vi får førnævnte meget overordnede og brede opbakning i et samlet Folketing.

Hvis vi ser på MVU-forslaget kunne et spørgsmål være: Hvad er ideen med, at der i MVU-lovforslagets § 2, stk. 2, er givet hjemmel til, at uddannelser uden praktik skal omfattes af loven? Jeg mener, at MVU-uddannelsen er en uddannelse, hvor praktik og teori skal gå hånd i hånd, fordi den leder mod en direkte udøvelse af erhvervet. Dermed kan man sige, at fjernelser af praktik ville gøre professionsbacheloruddannelsen lig med universitetsbacheloruddannelsen. Efter Dansk Folkepartis opfattelse er det vigtigt, at man bevarer de to forskellige spor, nemlig MVU-sporet og universitetssporet, som det så også samtidig kan være muligt at bevæge sig mellem via brobygningsmodeller.

Noget af det, jeg har mærket mig, er, at jeg ikke umiddelbart kan se, hvor man med dette her har sikret, at der er midler til, at CVU'erne kan købe efteruddannelse fra universiteterne, men det kan være, det er noget, vi kan komme nærmere ind på og få mere klarlagt.

Når vi er inde på det med efteruddannelse, synes jeg måske nok, at selv om vi har denne pakke med tre lovforslag i dag, mangler der det sidste lovforslag, nemlig det lovforslag, som går på det, der før har været diskuteret, nemlig det nye efter-/videreuddannelsessystem. Jeg er godt klar over, at det ikke er et must for disse her tre forslag at det er der, men jeg synes, det kunne have været lige så rart, at det også var kommet med ind i vores diskussion her i dag.

I forslaget om CVU synes jeg, at der mangler en lidt bedre beskrivelse af problematikken om forskningstilknytning, som egentlig også burde bestå af et samarbejde mellem forskningsinstitutioner og andre uddannelsesinstitutioner både i ind- og udland for at sikre et højt fagligt niveau. Jeg ved, der ligger noget om det i bemærkningerne, men måske kunne man i lovforslaget få det præciseret lidt bedre. Jeg mener faktisk, at det var præciseret lidt bedre og lidt mere konkret i det første udkast, præciseret på den måde, at der måske kunne tilføjes en definition af forskningstilknytning, altså samar-

bejdsaftaler om forskningstilsyn, også samarbejdsaftaler om levering af efter- og videreuddannelser på universiteterne til lærerne ved CVU'erne. Men det er formentlig noget, vi kan se på under det kommende udvalgsarbejde.

Et andet ønske, jeg godt kunne nære på Dansk Folkepartis vegne, er – og jeg har før omtalt, at vi betragter det her som en meget stor reform – at det er meget vigtigt, at alle involverede parter er med hele vejen rundt. Derfor kunne der være en bestemmelse om, at man kiggede på det, altså en revision, efter måske en 3-4 år, hvor man så spurgte, hvilke problemer der var. Nu har vi sendt toget af sted. Er der eventuelt nogen af passagererne i toget, der skal sidde på nogle andre sæder? Så kunne man tage det op til en revurdering på det tidspunkt.

På det strukturelle område kan vi i Dansk Folkeparti godt være en lille smule bekymrede for, at der kan ske det, at vi går hen og får et begreb, der hedder A- og B-institutioner, altså en samling omkring de store byer, de store universiteter.

Jeg ved godt, at det, jeg lige har sagt nu, faktisk er helt imod de intentioner, der ligger i lovforslaget, men vi er endnu ikke helt overbevist om, at vi helt kan undgå den situation, men håber selvfølgelig på, at vi også under udvalgsarbejdet og eventuelt også den kommende høring kan få det lidt bedre klarlagt.

Jeg har også lidt tiltro til, at den høring, der er undervejs, også vil kunne åbne for mange af de bekymringer og de ting, der har været drøftet her i salen. Det kan endda være, at høringen ligefrem også gør, at ministeren bliver mere lydhør over for nogle af de bekymringer, vi har hørt her i salen. Så kan man så vende det om og sige, at det kan så også være, at høringen giver os intention til at sige, at vi må trække nogle af vores bekymringer tilbage, men det må den jo vise.

Det er for Dansk Folkeparti vigtigt, at man får et godt og konstruktivt samarbejde om disse tre lovforslag, og at en dialog måske kan føre frem til noget, som de fleste bakker op. Det er vigtigt for uddannelsessektoren.

Den sidste del, DPU-delen, har vi i Dansk Folkeparti den opfattelse af, at Danmarks Pædagogiske Universitet faktisk burde holde sig til det, som jeg mener det er mest fagligt rustet til, nemlig uddannelse og forskning inden for skole- og børneområdet. Det vil sige, at seminariesektorforskningen inden for naturvidenskab og sprog, altså fagforskningen, efter

vores opfattelse skal udvikles i et fagligt miljø, dvs. universitetsmiljøerne.

Når vi taler om de mellemlange uddannelser, mener vi i Dansk Folkeparti ikke, at de naturligt hører til på DPU. De bør være på universiteterne, som allerede i dag kan give et kvalificeret udbud. Der er tale om, at der faktisk bør være en stor tilknytning til erhvervslivet. Efter vores opfattelse er det vigtigt, at opgaverne bliver udviklet i et miljø, der er mere erhvervsorienteret, end jeg umiddelbart tror, at DPU nogen sinde går hen og bliver.

Jeg vil godt sige til ministeren, at der fra Dansk Folkepartis side ikke er en total afvisning af disse tre forslag her – det har ministeren jo nok også kunnet høre lidt på talen – men der er nogle ting, som vi måske mener kunne gøres anderledes, og som både hørings- og udvalgsarbejde måske kan få præsenteret bedre, og så skal der måske også nogle mere reelle forhandlinger til. Jeg kunne måske godt forestille mig, at det her skulle ende i nogle egentlige forligsforhandlinger, for det er et meget, meget stort område.

Vi er i Dansk Folkeparti klar til at gå ind i nogle konstruktive forhandlinger med samtlige partier i hele Folketinget, for vi mener, det er vigtigt, at der er en bred opbakning til det her uddannelsessystem. Det har betydning for rigtig mange mennesker.

Susanne Clemensen (CD):

I CD har vi tidligere givet udtryk for, at vi er enige i det overordnede budskab i de to institutionsredegørelser, som regeringen har fremlagt, og hvoraf det fremgår, at Danmark har for mange små uddannelsesinstitutioner og uddannelsesmiljøer, som ikke er bæredygtige, hverken fagligt, økonomisk eller socialt.

Vi er også enige i det, som har været fremme her i dag: at formålet med at sikre unge en uddannelse af høj kvalitet jo er alfa og omega for, at vi kan fastholde og udbygge vores velfærdssamfund.

Derfor forholder vi os i CD overordnet set positivt til de tre lovforslag, som vi debatterer her i dag. Der er jo også sket det glædelige, at Undervisningsministeriets første model med at fjerne efteruddannelsen fra seminarierne heldigvis hurtigt blev skrinlagt, og nu står vi med en CVU-model for pædagog- og lærerseminarierne, hvor efter- og videreuddannelse til og med diplomniveau forankres på CVU'erne og dermed efter vores opfattelse kan medvirke til

et klart kvalitetsløft for de ordinære uddannelsers vedkommende.

Men dermed være ikke sagt, at der ikke er ting, vi gerne ser anderledes, eller som vi i hvert fald ønsker undersøgt under udvalgsbehandlingen og – vil jeg ikke afvise på nuværende tidspunkt – gerne vil have ændret eller i det mindste klarlagt. F.eks. kan vi godt være bekymrede for, om de korte videregående uddannelser bliver klemt i denne nye struktur.

Det kan være farligt, når vi nu tager de mindre ungdomsårgange i betragtning, at gøre de mellemlange videregående uddannelser relativt mere attraktive end de korte. Det er netop inden for mange af de korte uddannelser, erhvervslivet står og mangler arbejdskraft. Derfor håber vi, at den sammenhæng, som her etableres mellem MVU-lovforslaget og CVU-lovforslaget, også kommer til at gælde for de nye reformer inden for erhvervsskoleområdet, så vi undgår en uddannelsesmæssig skævvridning, der gør erhvervsuddannelserne mindre attraktive.

Derfor er vi også skeptiske over for den mulighed for en spaltning, der ligger i lovforslaget, fordi det kan medføre, at en kort videregående uddannelse løsrives fra de øvrige erhvervsuddannelser, som vi mener er en naturlig fødekæde for KVVU-uddannelserne.

Indførelsen af professionsbachelortitlen finder vi i CD er positiv og noget, som har været efterspurgt længe. Det ligger i god forlængelse af erkendelsen af, at det ikke fremover er nok bare at tage en grunduddannelse og så tro, at man ikke behøver at efter- og videreudanne sig senere hen. Arbejdsmarkedet og samfundet som helhed, men også vi som mennesker har krav på udviklingsmuligheder i uddannelsessystemet og arbejdet.

Professionsbachelortitlen vil efter vores opfattelse klart være med til at styrke de mellemlange videregående uddannelser på flere måder ved, at der skabes et godt grundlag for videreuddannelser. Alligevel skal vi være opmærksomme på, at formålet med en professionsbachelortitel i mellemlange videregående uddannelser ikke er at fratage eller svække uddannelsernes meget vigtige praktiske dimension.

Det er meget vigtigt at holde fast i, at uddannelserne indeholder en praktik. Vi skal ikke have gjort de her uddannelser mere teoretiske, men fastholde deres praktiske anvendelighed, for formålet med professionsbacheloren er jo

netop ikke – sådan læser jeg heller ikke lovforslaget eller intentionerne med det – at alle skal læse videre og opnå en kandidatgrad inden for deres felt.

Samtidig skal vi også sikre, at professionsbachelortitlen ikke kommer til at svække niveauet på universiteterne. Vi må holde fast i, at den akademiske universitetsverden og de praktisk anlagte korte og mellemlange videregående uddannelser er – for CD at se i hvert fald – to forskellige ting.

Afslutningsvis vil jeg også sige om MVU-lovforslaget, at vi i CD ikke på nuværende tidspunkt har taget stilling til den meget brede ministerbemyndigelse, der er i lovforslagets § 2, stk. 2. Grundlæggende har jeg lidt svært ved at se, hvorfor uddannelser uden praktik skal ind under MVU-lovforslaget her. Jeg synes, det er uheldigt, at man kommer i den situation, at en studerende – i hvert fald sådan som jeg har forstået det – der læser HA ved en handelshøjskole, bliver universitetsbachelor, mens en, der læser ved en handelshøjskoleafdeling, bliver professionsbachelor, og det er i hvert fald noget, som vi gerne vil se på under udvalgsbehandlingen, før vi tager endelig stilling til den her foreslåede bemyndigelse til ministeren.

I CD har vi som sagt set frem til forslaget om Centre for Videregående Uddannelser. Vi mener, at der er tale om en styrkelse af de lokale seminarier i og med, at de får mulighed for at slå sig sammen og på den måde opnå at blive et seriøst alternativ til uddannelsesstederne i de fire store danske uddannelsesbyer. Vi kan jo se, at flere og flere unge ønsker at flytte til de byer, og derfor kan det blive svært at opretholde de lokale seminarier, som vi kender dem i dag. Vi kan også se f.eks. på hospitalsområdet, hvor svært det kan være at få læger ud at arbejde på de små hospitaler i yderkantsområderne, og det er jo netop den situation, som vi ønsker at undgå, og som vi i hvert fald støtter regeringen i.

Der har her i debatten været talt om, hvorvidt de forskellige modeller, Undervisningsministeriet har foreslået, er gode nok. Vi vil da ikke på forhånd afvise andre forpligtende samarbejdsmodeller, men vi har lidt svært ved at se, hvorfor det er nødvendigt. Hvis det er muligt at lave f.eks. en interressentskabsmodel, der har samme juridiske styrke og er konstrueret, så den er uopsigelig, hvilket jeg er øvrigt har svært ved at se at man kan, så ligner den jo altså så meget den almindelige CVU-model, som ligger

i det her forslag, at det vel bare er at opfinde den dybe tallerken to gange.

Sagt med andre ord er vi bange for, at snævre institutionsinteresser kan lægge barrierer for en helt nødvendig styrkelse af de mellemlange videregående uddannelser, men som sagt vil vi ikke på forhånd afvise andre modeller, om end vi umiddelbart foretrækker en sammenlægning eller en betinget sammenlægning, sådan som CVU-forslaget lægger op til.

Samlingen af en række institutioner under Danmarks Pædagogiske Universitet finder vi meget positiv. Den nuværende struktur har ikke været god nok. Det viser jo bl.a. den evaluering, der har været foretaget af Danmarks Lærerhøjskole. Vi håber, at den pædagogiske forskning med det her nye universitet kan styrkes, også fordi vi hæfter os ved, at den pædagogiske forskning skal vedrøre alle uddannelsesniveauer og altså ikke kun har fokus på folkeskolen og på daginstitutionsområdet.

Det er klart, at de forskellige universiteter synes, at Learning Lab Danmark mere naturligt bør ligge hos dem end et andet sted. Sådan vil det jo nok altid være, når der skal deles ekstra penge ud. I CD mener vi, at det er i orden, at det kommer til at ligge under Det Pædagogiske Universitet, men vi er også optaget af at sikre, at der bliver mulighed for at tage uddannelse under Det Pædagogiske Universitet et eller to andre steder i landet, gerne kombineret med fjernundervisning som supplement. For ellers er vi bange for, at de uddannelser, som man forestiller sig, at Det Pædagogiske Universitet skal udbyde, kommer til at få en regional skævvridning.

Jeg vil gerne slutte af med at udtrykke håb om, at undervisningsministeren vil forholde sig åbent til de indvendinger og bekymringer, der er fremsat her i dag fra forskellige partier, fordi de her tre lovforslag jo har en utrolig stor betydning for, hvordan den fremtidige uddannelsesstruktur i Danmark kommer til at se ud, hvis de gennemføres, og det håber jeg at de gør med de indvendinger og evt. ændringer, som forskellige partier, heriblandt CD, rejser i dag. For vi har jo netop tradition for brede flertal på uddannelsesområdet, og jeg tror, at det er vigtigt, hvis det her skal føres ud i livet med et godt resultat. Men omvendt vil vi altså i CD heller ikke være med til, at snævre institutions-, uddannelses- og faglige interesser, som er forbundet med de her tre lovforslag – det kan vi jo lige så godt indrømme – kommer til at spille en

afgørende rolle, for så kunne vi jo lige så godt lade tingene være, som de nu engang er.

Henrik Svane (RV):

Denne reformpakke er en af de mest spændende, der er fremlagt på uddannelsesområdet i de senere år. Det Radikale Venstre forventer, at de tre forskellige initiativer kommer til at supplere hinanden meget fint, og at Danmark med denne lovpakke tager et stort skridt mod et uddannelsessystem, der er gearret til globaliseringsudfordringer.

Den danske erhvervsstruktur er domineret af små og mellemstore virksomheder, spredt geografisk over hele Danmark. Hvis de mange virksomheder fremover skal kunne finde kvalificeret arbejdskraft, er det nødvendigt at styrke indsatsen på de mellemlange videregående uddannelser. Denne erhvervs-mæssige struktur betyder, at det også er et mål i sig selv at have et geografisk velfordelt udbud af videregående uddannelser.

Derfor er det vigtigt at styrke kvaliteten på de mange uddannelsesinstitutioner i provinsen, for at de til stadighed er attraktive for de unge, der skal vælge uddannelse. Tendensen de senere år har været, at søgningen går mod universiteterne og derfor selvfølgelig de store universitetsbyer. Det er godt, at universiteterne har øget optaget betydeligt gennem halvfemserne, men nu er det rigtigt at rette blikket mod de mellemlange uddannelser.

Et af de væsentligste elementer er, at der for første gang skabes sammenhæng mellem grund-, efter- og videreuddannelserne. Det giver forhåbentlig mange flere lyst til at søge nye udfordringer, når de kan se muligheder for at påbegynde eller bygge videre på en allerede erhvervet uddannelse.

For Det Radikale Venstre er det også vigtigt, at MVU-strukturen medfører, at de mange forskellige mellemlange uddannelser koordineres bedre og tilrettelægges således, at tværfagligheden styrkes. Det er nødvendigt, fordi arbejdsmarkedets krav ændrer sig hurtigere end tidligere. Tværfagligheden giver samfundet en mere fleksibel arbejdsstyrke og den enkelte flere valgmuligheder. Strukturen lægger simpelt hen op til, at den enkelte kan videreudanne sig gennem næsten hele livet. Det har altid været en vision for Det Radikale Venstre at give de bedste rammer for dem, der ønsker at forny deres kvalifikationer løbende. Denne lov kan gå

hen og blive et kvantespring, hvis intentionerne kan realiseres.

Det Radikale Venstre forventer sig også meget af den nye professionsbachelortitel. Det er et positivt signal at sende, at uddannelserne kvalitativt kommer på et bedre niveau, og samtidig er det nødvendigt for at tilpasse uddannelserne til internationaliseringen. Det er oplagt, at alle skal have de bedste muligheder for at komme til udlandet for at studere. Det bliver nemmere, når denne bachelortitel introduceres.

Centerne for de videregående uddannelser er ligeledes en væsentlig nyskabelse. I Det Radikale Venstre er vi enige i at styrke lokale og regionale uddannelsesinstitutioner. I regionalt perspektiv spiller det en stor rolle, at hovedparten af den offentlige service betjener befolkningen uden for de fire store universitetsbyer, der rummer knap 50 pct. af alle videregående uddannelser, og at Danmarks erhvervsstruktur er domineret af små og mellemstore virksomheder fordelt over hele landet.

CVU'erne styrker muligheder for efter- og videreuddannelse regionalt og øger de positive muligheder for tæt samspil mellem virksomhederne og de professions- og erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner. Det giver nogle gode rammer for at opbygge solide og udviklingsorienterede uddannelser med et samspil mellem teoretisk viden og de praktiske færdigheder, der styrker regeringens fortsatte mål om øget beskæftigelse.

Den tredje søjle i reformen, Danmarks Pædagogiske Universitet, danner ramme om en væsentlig styrkelse og et kvalitetsløft af den pædagogiske forskning. Det Radikale Venstre tror på, at disse lovforslag vil ruste Danmark til fremtidens udfordringer.

Afslutningsvis vil jeg gentage, at Det Radikale Venstre er meget positive over for disse væsentlige reformforslag. Da det er meget komplekse lovforslag med vidtrækkende konsekvenser, ser vi også frem til en grundig udvalgsbehandling, så eventuelle mangler kan korrigeres og lovene måske gøres endnu bedre end de forslag, der foreligger nu.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg er enig med hr. Henrik Svane både i, at det ville være et kvantespring, hvis intentionerne kunne realiseres, og at det er vigtigt, at man får reformen godt søsat, samt at det er nogle meget komplekse lovforslag.

Så vil jeg spørge: Er det virkelig rimeligt, at det her skal være gennemført den 1. juli 2000, og at alle institutioner sådan set bliver nødt til at tage det valg allerede på det tidspunkt, hvor det skal stå?

Nu talte hr. Henrik Svane meget i de spørgsmål, han stillede, om, at der var frivillighed, men det er jo en tvungen frivillighed, for man får jo ikke del i udviklingsmidlerne og alle de gode intentioner, hvis ikke man finder sine alliancepartnere, og det er meget tidligt så. Skulle vi ikke være enige om, at det var en af de ting, vi kunne samles om: at man måske fik lidt mere tid til at finde ud af, hvordan man skulle indrette sig.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja, det var jo da nogle vældige superlativer, hr. Henrik Svane havde. Vi hørte om kvantespring og en nærmest euforisk tilgang til de her lovforslag. Det, der undrer mig såre i den her debat, er, hvordan man kan blive så euforisk i forhold til nogle lovforslag, som omhandler nogle organisatoriske ændringer. Jeg oplever Det Radikale Venstre som et parti, der altid har taget stilling til indholdet i sagen, været meget optaget af sjæl og ånd og faglig sammensætning, og så kommer man her og får så varme følelser over for nogle systemændringer. Er det sådan en ny tilgang til uddannelsespolitik, som man vil rendyrke fra Det Radikale Venstres side?

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg er glad for det spørgsmål. Jeg synes, det er herligt at opleve, at folk kan begejstres over en ordførertale sidst på eftermiddagen.

Jeg vil gerne sige til fru Hanne Severinsen: Kvantespring, ja, det mener jeg rent faktisk det kan blive. Hvis man, som vi er sindede i Det Radikale Venstre, går åbent til udvalgsarbejdet med et positivt sind og ikke stiller sig på tværs, som jeg synes Venstres ordfører gjorde i sit indlæg – fordi vi tror på det, der ligger her – og i fællesskab laver et gedigent og grundigt udvalgsarbejde for netop at løfte det danske uddannelsessystem ind i det nye århundrede, vi netop har taget fat på, dels for at tilsikre den regionale forankring af væsentlige uddannelsesinstitutioner og dels sikre, at vi får en anderledes fordeling af uddannelsesinstitutionerne i Danmark, hvor vi jo har set gennem de sidste

mange år, at universitetsbyerne har snuppet mere og mere, så tror jeg på, at det også kan lade sig gøre, at vi kan søsætte det her projekt, inden vi går på sommerferie.

Så vil jeg lige sige til sidst: Der er jo ingen, der siger, at institutionerne skal gå i gang den 1. juli eller den 1. august med det her. Vi skal forberede lovgivningen, så man, når man har lyst, kan gå i gang med at gøre det.

Min glæde, vil jeg sige til hr. Søren Kolstrup, begrundes sig jo kun i det indhold, der ligger i de her lovforslag. Det synes jeg er væsentligt at lade sig begejstre over. Derfor glæder jeg mig meget til at høre hr. Søren Kolstrups beejstring, når vi nu skal høre hans ordførertale om lidt.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes nu også, at når man læser teksten, så er det ikke lige det, man bliver mest begejstret for. Altså det indeholder meget systemtænkning. Men vi vil selvfølgelig i Venstre gå åbent til udvalgsarbejdet, og det kunne jeg så forstå at man også ville i Det Radikale Venstre. Skal det forstås på den måde, at hvis vi kunne finde en model, som kunne tilfredsstille de skeptiske, så er De Radikale også tilhænger af det? For der er jo ingen tvivl om, at så ville vi kunne koncentrere os om alle visionerne på en helt anden måde, og så ville vi ikke være nødt til at tage den diskussion med dem, som ikke synes, at den struktur er så jublende pragtfuld, som hr. Henrik Svane synes.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg synes, at denne her uddannelsesdebat giver anledning til at overveje spørgsmålet: Hvordan skal man formulere uddannelsespolitik i et samfund? Man kan anvende gro nedeframodellen, som selvfølgelig skal være koblet før eller siden med centrale beslutninger. Man kan også bruge foroven-modellen. En anden problemstilling er, at man kan starte med indhold, eller man kan starte med form. Skal man først drøfte fagenes indhold, fagenes sammensætning, den enkelte uddannelses perspektiv, tilrettelæggelse, eller skal man starte med form?

Man har i den her situation valgt at starte med nogle organisatoriske ændringer. Jeg mener ikke i det her tilfælde, og jeg mener ikke i andre tilfælde, at det er klogt. Disse lovforslag, og det gælder i øvrigt, hvis man bruger den her metode i en lang række andre sammenhænge,

har en række følger, som vanskeligt kan over-skues. Nogle er tilsigtede – de er erklærede – andre er utilsigtede, når man laver sådanne organisatoriske ændringer.

Hvad angår de tilsigtede, så synes jeg, det er mere end et problem, at man her introducerer nogle nye begreber og så først, efter at vi har drøftet det her forslag, tager fat på dem. Det gælder begrebet om forskningstilknudning. Det er jo et nyt begreb. Hvad indeholder det? Hvad indebærer det? Det er i sig selv en selvstændig debat. Det er i sig selv en selvstændig debat at drøfte professionsbachelorerne helt selvstændigt. Det er en selvstændig debat at drøfte lovforslag om et videre uddannelsessystem, som så kommer senere hen.

Generelt må jeg sige, at jeg har kunnet se, og Enhedslisten har kunnet se under en række givne forudsætninger visse perspektiver i de her lovforslag. Vi har også det problem, at hver gang vi læser de her lovforslag, så melder der sig flere og flere spørgsmål. Og samtidig må jeg konstatere, at vi har en ganske anden tilgang til, hvordan man skal drøfte uddannelsespolitik. Vi tror ikke overhovedet, det er klogt at gøre det på den her måde. Men det rører jo så ikke ved, når vi nu har fået de her lovforslag, at man må stille spørgsmålet: Hvordan forholder vi os så til dem?

Jeg skal nævne en række af de problemer, og da tiden er knap, så vil jeg starte med problemerne, men dog nu gøre opmærksom på, at vi også kan se en lang række perspektiver for en lang række uddannelser i Danmark, som har behov for et løft, og som i bedste fald kan få et løft ved de her forslag.

Lad mig nævne problemerne, som for os ville være altafgørende at få ryddet af vejen, før vi kunne stemme for de her lovforslag. Lad mig først se på procesproblemet. Der har i det sidste år været en proces i gang blandt mange uddannelsesinstitutioner, hvor mange er gået i retning af at danne CVU'ere. Det har været en proces, hvor mange institutioner er gået i gang med at slutte sig sammen, ikke nødvendigvis, fordi de har været begejstrede, eller der har været entusiasme, men fordi man ikke følte, at man havde andre muligheder. Lidt efter devisen: Hvis vi ikke gør noget selv, så kan det være, ministeren kommer.

Dertil kan man selvfølgelig sige, at det undertiden kan være nødvendigt med et mildt, kærligt pres. Problemet er, at når vi har med uddannelser at gøre, så kommer der aldrig no-

get ud af det, medmindre man har de ansatte med. Hvis de ligesom ikke er med i processen, så går den ikke. Det er det ene problem, som igen indeholder en lang række underordnede problemer, idet jeg erkender, at i nogle sammenhænge, der har ansatte, studerende været med i processen, men i andre har de bestemt ikke. Så det har været meget blandet. Det viser høringssvarene også meget klart.

Det andet problem, jeg skal nævne, er det demokratiske. De nye CVU'er er foreslået opbygget med en bestyrelse i spidsen, som skal bestå af et flertal af medlemmer fra aftagerkredsen og lignende. Bestyrelsessammensætningen følger i øvrigt de samme regler som for de eksisterende selvejende institutioner. En ny paragraf slår dog fast, at hvis lederen, rektor, tidligere er blevet valgt af ansatte og studerende, så kan dette fortsat ske. Valget skal godkendes af bestyrelsen, og bestyrelsen skal afsætte lederen.

Men det har også vist sig i en række hørings-svar blandt de studerende og de ansattes organisationer, at man dér er meget bevidste om, at demokratiet på uddannelsesstederne risikerer at blive ringere end i dag, idet lovforslaget ikke indeholder krav om repræsentation af ansatte og studerende i de ledende organer.

Hvis denne lov skal bruges til et demokratisk fremskridt, så er det vigtigt at sikre ansatte og studerende reel og direkte indflydelse på ledelsen af de nye CVU'er, dvs. pladser til ansatte og studerende i CVU-bestyrelserne. I alle CVU-institutioner mener Enhedslisten, at lederen skal vælges af ansatte og studerende. Ansatte og studerende skal sikres pladser i bestyrelserne ved partnerinstitutionerne. Det skal gøres obligatorisk at opretholde eksisterende råd og udvalg for ansatte og studerende. Så der ligger en hel særskilt problemstilling dér.

Så er der et tredje problem, som man har drøftet her i dag, og det er spørgsmålet om frivilligheden. Enhedslisten har ikke anfægtet, at der er tale om en formel frihed, på intet tidspunkt. I den forstand er vi enige med den socialdemokratiske ordfører f.eks. Men er det reelt frivilligt, om man vil være med i et CVU? Spørgsmålet er, hvilke konsekvenser det vil have, hvis en institution vælger ikke at gå ind i et CVU. Hvis valget er reelt, skal der også være mulighed for institutionen til at kunne tilbyde kvalificeret uddannelse i fremtiden, hvis man ikke indgår i CVU.

Dette spørgsmål synes vi er vigtigt at afklare, idet det er centralt for de institutioner, der ind-

går i betingede CVU'er, altså CVU'er, som er etableret som et samarbejde mellem formelt selvstændige institutioner, der i løbet af en 3-års-periode skal afprøve, hvordan et CVU fungerer.

Under debatten er det også fremgået meget klart, at spørgsmålet om udviklingsmidler, og hvem der skal have dem, jo selvfølgelig er afgørende, når man skal drøfte, hvorvidt der er tale om et reelt valg. Spørgsmålet om hele finansieringen er også afgørende.

Det næste problem, jeg skal nævne, er professionsbachelorerne. Det er en ny titel, som indføres med dette lovkompleks. Lovteksten giver hovedsagelig ministeren hjemmel til at definere indholdet, men det fremgår af bemærkningerne til loven, at visse typer af MVU'er med professionsbachelortitlen skal være ligestillet med universiteternes bachelorniveau. Det skal afklares, hvad det betyder.

Jeg vil gerne konkretisere betragtningerne omkring bachelortitlen og gøre opmærksom på, at der omtales det forhold i § 2, stk. 2, omkring lov om mellemlange videregående uddannelser, at en lang række uddannelser inden for de erhvervsproglige, erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser kan rykkes ned i eller rykkes hen, kan man sige, i disse MVU'er og disse centre.

Vi finder, at det indebærer store problemer. Så store problemer, at vi gerne ser denne paragraf afskaffet. Det hænger jo sammen med hele spørgsmålet om, hvorvidt den her øvelse på nogle punkter risikerer at medføre en devaluering, så man f.eks. går fra forskningsbaseret til ikkeforskningsbaseret undervisning. Vi kan selvfølgelig ikke være med til, at der sker en devaluering af uddannelser.

Det er ikke det centrale i forslaget, for selve forslaget har jo selvfølgelig som mål at sikre en bedre uddannelse, men vi er da opmærksom på de ikketilsigtede effekter. Eller er det her en tilsigtet effekt, kunne man jo så spørge?

Endelig er det selvfølgelig vigtigt at være opmærksom på, at når man laver sådan et CVU, så er der noget, der hedder pengemidler. Selvfølgelig kan man godt trylle, og selvfølgelig er der noget, der hedder sjæl. Selvfølgelig er der noget, der hedder engagement, men jeg tror ikke, at man skal forvente eller forlange, når man er kommet med et – så kan vi diskutere, om det har været et mildt eller halvmildt – diktat fra oven, at folk vil lægge alt for mange frivillige overarbejdstimer i det her. Det tror jeg ikke, og

derfor er det også spørgsmålet om, hvorvidt der vil blive afsat midler til at udvikle de her centre. Det synes jeg da er et springende punkt.

Til sidst skal jeg berøre problemet omkring Danmarks Pædagogiske Universitet. Vi har sympati for tanken om at skabe et pædagogisk universitetscenter, men der er nogle forhold, som vi gerne vil sikre os, for at det kan blive en lykkelig proces.

Det ene er, at den forskning, der foregår inden for pædagogik, psykologi m.m., ikke bliver centraliseret på et pædagogisk storuniversitet.

For det andet: Vi savner løfter om ressourcer til etablering af et pædagogisk universitetscenter.

For det tredje: Vi ønsker ikke at skære forbindelsen over mellem efteruddannelse og danske folkeskolelærere og forskning. Vi mener, at det miljø, der hidtil har været opbygget omkring DLH – historisk set har det været blandet – har været af enestående karakter og givet danske folkeskolelærere en enestående mulighed. Derfor skal vi selvfølgelig fortsat fastholde, at folkeskolelærere får efteruddannelsesmulighed med hensyn til at få en forskningsbaseret uddannelse og ikke blot en forskningstilknyttet.

Endelig er det vigtigt for os at markere, at de pædagogiske centre, vi har, og forskningsmiljøer, vi har rundt omkring i landet, skal bevares, administrativt, økonomisk, osv. Det gælder AUC, det gælder IPN, det gælder RUC m.m.

Sammenfattende kan jeg sige, at vi altså ikke deler ønsket om at starte uddannelsesdebatten på den her måde. Jeg har også markeret, at får vi styrket demokratifladen afgørende, får vi sikret en virkelig forskningsbaseret undervisning, får vi sikret et reelt valg m.m., jamen så vil vi overveje at se, om vi kan stemme for det her forslag. Men jeg må også vedgå, at jo mere jeg læser det, jo mere kritisk er jeg faktisk blevet.

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Bare et enkelt spørgsmål til hr. Søren Kolstrup, som udtrykte sig, sådan hørte jeg det i hvert fald, noget skeptisk over for professionsbachelortitlen. Så ville jeg bare spørge, hvad der har fået Enhedslisten til at ændre holdning fra den institutionsredegørelse, der var for ca. 1 år siden i februar 1999, hvor hr. Søren Kolstrup som ordfører sagde, at Enhedslisten også er tilhænger af sådan et system. Jeg kunne godt tænke mig at få præciseret, hvad der er sket i det år.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten er fortsat tilhænger af professionsbachelor-titlen, klart nok. Det, der er problemet for øjeblikket, er, at man køber noget, som jeg ikke rigtig ved hvad indeholder. Hvis vi først havde haft debatten om professionsbachelor-titlen, hvor vi har en lang række synspunkter til, hvordan den skal være vellykket, jamen så havde vi stået i en anden situation. Men jeg ved jo ikke, hvad det indebærer. Jeg skal gøre opmærksom på, at jeg ikke er minister, og derfor er det ikke mig, der har hjemmel til at føre det ud i livet, og det er da et problem for mig.

Tove Videbæk (KRF):

Målsætningen med disse lovinitiativer er at sikre gode uddannelser, videreudvikle og forbedre især mellemlange videregående uddannelsers indhold og struktur samt sikre videreuddannelser og skabe mere overskuelighed, skabe uddannelsesmuligheder til befolkningen i alle dele af landet, skabe konsekvens og sammenhæng i det samlede videregående uddannelsessystem osv. Alt det kan Kristeligt Folkeparti kun være positiv over for, og vi må nødvendigvis også være positive over for tanken om et samarbejde på tværs og i netværk, da det kan sikre kvalitet, bedre studiemiljøer og bedre udnyttelse af ressourcer. Yderligere kan det give os gode professionsuddannelser som et godt alternativ til universitetsuddannelser.

Men på den anden side mener vi, at forslagene, når vi går ned i detaljerne, mere indeholder struktur og rammer end indhold. Der peges mere på struktur end på, hvordan kvaliteten forbedres.

For et års tid siden var jeg forsigtigt positiv over for de nye tanker i ministerens redegørelse om de videregående uddannelsers institutionelle struktur, og jeg nævnte i min ordførertale, at det ideelle må være, at eventuelle omlægninger sker på de præmisser, som man lokalt vil foretrække.

Lovforslag nr. L 186, L 187 og L 188 handler mest om seminarisektoren og de pædagogiske uddannelser og er i det hele taget mest præget af uddannelser, som er rettet mod den offentlige sektor.

Vedrørende MVU, L 186, har flere høringsberettigede gjort opmærksom på, at de frygter en titelforvirring eller en begrebsforvirring i forhold til bachelortitlen. Således udtaler IDA, Civiløkonomerne, DJØF og ESF, at de har svært

ved at se motivationen for, at loven også skal omfatte eksisterende akademiske mellemuddannelser som diplomingeniører, HA og bachelor i erhvervsprog.

Disse uddannelser er jo akademiske, fungerer under selvstændige lovkomplekser, har et stort arbejdsmarked og er alle blevet evalueret med gode resultater. Evalueringen har derudover påpeget, at uddannelsen snarere har brug for en styrkelse af det teoretiske niveau end det modsatte. Og grundforudsætningerne for praktiske og akademiske uddannelser er og skal være forskellige. Og disse høringsparter er enige med en lang række andre høringsparter, bl.a. Rektorkollegiet og AC, i, at § 2, stk. 2, bør fjernes fra L 186.

Men det væsentligste vedrørende MVU-forslaget er efter min mening nok, at det mest drejer sig om struktur og mindre om indhold, mens det så til gengæld overlades til ministeren eller regeringen at fylde indholdet i og sikre kvalitet og niveau i uddannelserne.

Vedrørende CVU'erne, L 187, mener vi i Kristeligt Folkeparti, at det er overordentlig vigtigt, at der er mulighed for at vælge et forpligtende samarbejde i stedet for sammenlægning eller fusion, som det er. Der er skitseret tre modeller til oprettelse af et CVU, nemlig en generel sammenlægning eller fusion, partnerskabs-CVU, hvor sammenlægningen af institutionen skal ske senest efter 3 år, og så enkeltstående MVU-institutioner, der kan godkendes som CVU.

Som vi læser forslaget, lægger CVU-forslaget op til centralisering og koncentration af store uddannelsesinstitutioner i storbyerne, som vil få tilført rigtig mange uddannelses- og forskningsmidler, mens institutionerne ude i land-områderne eller institutionerne i byområderne, som bare ikke ønsker at afgive suveræniteten til et CVU, bliver udsultet. Altså et A- og B-hold af uddannelsesinstitutioner på MVU-området. Blandt andre mange seminarier frygter denne situation.

I forhold til nuværende selvejende institutioner er det også afgørende vigtigt, at man i studiebestyrelsen har kompetence til ansættelse af det enkelte instituts studierektor. Besættelse af en rektorpost ved en uddannelse er helt afgørende for den enkelte institution. Mange selvejende institutioner er etableret med idégrundlag, identitet, egen profil og tradition, og det ville være helt uacceptabelt, hvis man ikke her

selv har helt afgørende indflydelse på dette område.

Kristeligt Folkepartis helt klare mening er stadig væk, at vi foretrækker, at seminarier, hvad enten det er lærerseminarier eller pædagogseminarier, skal have en selvstændig bestyrelse, der består af såvel enkeltpersoner som organisationstilknyttede medlemmer, ligesom rektor og repræsentanter for de forskellige medarbejdergrupper m.fl. har sæde der. Seminariebestyrelsen bør foruden afgørende indflydelse på dette område også have løn- og ansættelseskompetence, og endelig bør seminariebestyrelsen have budgetansvar.

Seminariebestyrelsen bør samarbejde med andre institutioner om udvikling. Så altså et samarbejde seminarier imellem regionsvis eller hvordan man nu vil det, idet et sådant samarbejde naturligvis kan styrke uddannelserne generelt og i særlig grad efter- og videreuddannelser.

CVU-bestyrelsen for Ringkøbing Amt skriver i deres hørings svar, at de frygter, at det foreliggende forslag om oprettelse af CVU direkte vil kunne blokere for dannelsen af et lokalt, regionalt planlagt CVU i f.eks. Holstebroområdet.

Vedrørende det økonomiske siger forslaget, at tilskud til udviklingsarbejde og institutionsudvikling skal finansieres gennem besparelser opnået ved fjernelse af grundtilskud ud over ét tilskud pr. CVU. Altså mister alle institutioner som sådan hvert ét grundtilskud efter etableringsfasen.

Det fremgår klart af bemærkningerne til lovdkastet under punktet økonomiske konsekvenser, at ministeriet regner med, at der vil opstå besparelser ved bortfald af grundtilskud, og at disse besparelser skal konverteres til udviklingsmidler. Videre fremgår det, at tilskuddet til institutionsudvikling vil blive fastsat ud fra, hvor mange grundtilskud der bortfalder, og at dette tilskud efter en overgangsperiode kan overføres til puljen af udviklingsmidler.

Det fremgår helt klart, at det er de sparede grundtilskud, der skal finansiere tilskud til udvikling. Det er derimod ikke klart, hvordan en sygeplejeskole kan opnå status som ligestillet part i et CVU med egen rektor og egen studiebestyrelse. Og det fremgår heller ikke klart, hvorvidt amtets interesser kan varetages gennem indgåelse af driftsoverenskomst med et CVU vedrørende sygeplejerskeuddannelsen.

For de institutioner, der påtænker at gå ind i et CVU, virker betingelserne ikke helt klare. Der

er tale om en kompliceret juridisk konstruktion, hvor ministeren får vide beføjelser at gribe ind over for det betingede CVU og de stadig eksisterende stiftende institutioner.

Med vor nuværende undervisningsminister vil jeg ikke være det mindste nervøs, men virkelighedens verden viser os jo, at ministre altså ikke sidder til evig tid på deres poster. Så derfor bør vilkårene for de stiftende institutioner i et betinget CVU afklares bedre i teksten, så det bliver helt klart muligt at vurdere konsekvenserne af at indgå i en sådan konstruktion.

Vedrørende DPU, L 188: DPU opstår ved, at DPI, DPH og DLH bliver sammenlagt. For Kristeligt Folkeparti er det vigtigt, at DPU koncentrerer sig om det, som det formodes at DPU er ekspert i, nemlig uddannelse og forskning inden for børne- og skoleområdet og dermed seminariesektorerne.

Forskning inden for eksempelvis naturvidenskab og sprog bør udvikles i universitetsmiljøerne. Videreuddannelser og forskning inden for andre mellemlange videregående uddannelser hører heller ikke naturligt til på DPU, men i stedet på universiteter.

Aalborg Universitetscenter og Roskilde Universitetscenter har f.eks. dannet et konsortium for forskning i læring og pædagogik i voksenaluddannelserne, erhvervsuddannelserne, de videregående uddannelser og erhvervslivet. Learning Lab, som handler om kompetenceopbygning, kan blive særdeles perspektivrigt, hvis det bliver udbudt til eller af universiteterne.

Generelt om L 186, L 187 og L 188 vil vi fra Kristeligt Folkeparti gerne sige, at det ikke er åndelig tyngde, der præger disse lovforslag og udviklingen i øvrigt på området i øjeblikket. Det er ord som øget vækst, produktivitet, rationalitet og kompetence. Det er nogle af de vigtigste kodeord for tiden. Og det virker lidt, som om det er finansministeren, der i øjeblikket sætter dagsordenen. Alt skal være strømlinet og effektivt, og vi skal alle ligne hinanden mest muligt, for så er det lettest at styre det hele. Alle de folkelige idébaserede organer og foreninger bag selvejende institutioner, ja, de besværliggør jo blot en beslutningsproces. Nej, statens værdineutrale styring er meget enklere og mere effektiv, synes det at lyde ud fra dette forslag.

Det er meget vidtrækkende beslutninger, der tages via dette lovkompleks. Og det er derfor vigtigt med en stor opbakning fra alle de involverede parter, så der kan blive et bredt forlig og

en god grobund for et godt samarbejde på dette område i en lang årrække fremover.

Så som forslagene ligger nu, kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte dem, men vi ser frem til et godt og grundigt arbejde i udvalget, for at vi måske kan komme frem til noget, som vi alle kan stemme for.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Det ville jo være en interessant diskussion og også nyt i diskussionen, hvis det var sådan, at vi i dag havde til opgave at diskutere indholdet – det er sådan set også til hr. Søren Kolstrup. Nu er det jo ikke uddannelserne, vi diskuterer, men strukturen, der skal sikre, at uddannelserne kan udvikles, så de også bliver kvalitetsudviklede. Men det var nu ikke det, der kaldte mig herop.

Det var spørgsmålet om, at Danmarks Pædagogiske Universitet skal begrænses eller holde sig inden for det, de er gode til. Og deri ligger der jo næsten, at det betyder, at man skal holde sig til det, som Danmarks Lærerhøjskole og Danmarks Pædagoghøjskole i dag foretager sig. Altså det med naturvidenskab og forskning i naturvidenskab er ikke det, vi taler om, vi taler om forskning og uddannelse inden for pædagogik, læring og kompetenceudvikling.

Vil det sige, at Kristeligt Folkeparti er af den opfattelse, at andre uddannelser end folkeskolen ikke har behov for pædagogisk forskning, pædagogisk udvikling, kendskab til læringsprocesser, kompetenceudvikling? Hvis det er tilfældet, synes jeg, det er alt for snævert et begreb, Kristeligt Folkeparti opererer med.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Til hr. Hans Peter Baadsgaard: Kristeligt Folkeparti mener, at DPU netop skal koncentrere sig om det, som DPU formodes at være ekspert i, og som er hensigten med DPU, som vi forstår den, nemlig uddannelse og forskning inden for børne- og skoleområdet. Det er klart, at der er brug for pædagogik og pædagogisk forskning også på voksenområdet, men den forskning mener vi bør henlægges til universiteterne.

Tom Behnke (FRI):

Det svirrer med forkortelser, KVU og MVU og CVU og DPU, og man kunne nævne stribevis af forkortelser. Nu er der ikke nødvendigvis noget ondt i forkortelser, hvis de vel at mærke får lov

til ligesom at bide sig fast, så alle kan være med på, hvad det er, de betyder. F.eks. er der nok ikke nogen, der er i tvivl om, hvad DSB er, og hvad det beskæftiger sig med.

Problemet på undervisningsområdet synes at være, at man hele tiden finder på noget nyt, og hver gang man så ligesom har vænnet sig til, hvad det hedder, så laver man en ny omstrukturering, og så kalder man det noget andet, og så skal vi til at starte forfra. Det er ikke nemt.

Da jeg sad og kiggede på de her forslag og lagde mærke til, at det, ministeren ønsker, er at lave nogle rammelove, der ligesom lægger rammerne for, hvordan fremtiden skal se ud, tænkte jeg: Fint, det er der jo ikke noget ondt i. Det vil være godt, at vi får rammerne for, hvordan det skal se ud i fremtiden.

Men så kom jeg til at læse ned i forslagene, og så kom jeg også til at være med til en teknisk gennemgang af forslagene, og så må jeg nok sige, at så blev jeg noget forvirret, og så var det lige pludselig ikke kun et spørgsmål om at lave nogle rammelove. For det, man gør, som det blev sagt, er, at man har lavet nogle forslag, som er meget komplicerede. Det er meget kompliceret lovgivning. Og så kan man stille sig selv spørgsmålet: Hvorfor skal det være det? Er det et mål i sig selv, at det skal være kompliceret, for det behøver det jo ikke at være? Man kunne have lavet disse rammelove, uden at de var komplicerede, men det har man ikke valgt at gøre. Man har valgt at fremsætte tre lovforslag, som er meget komplicerede. Det kan man undre sig over.

Det andet, man har glemt, er, at i sin iver efter at få skabt rammerne har man fuldstændig glemt at se på: Hvad er konsekvenserne af at lave de her rammer? Hvad er konsekvenserne for de forskellige uddannelser? Det har man ikke set på endnu. Det kommer. Nu lægger vi først rammerne på plads, og bagefter ser vi så på, hvad konsekvenserne er for de forskellige uddannelser. Det betyder med andre ord, at vi kommer til at lovgive i blinde. Reelt ved vi ikke, hvad det, vi lovgiver om i øjeblikket, kommer til at betyde, og det er jo noget problematisk.

Altså man kunne jo fristes til at anbefale ministeren og ministerens embedsmænd, hvis DPU bliver oprettet, at man så tager på DPU, gerne i nogle måneder, og så lærer at fremlægge tingene på en pædagogisk måde, sådan at alt og alle, der skal beskæftige sig med de love, er i stand til at forstå, hvad det er, man vil, og forstå, hvad indholdet er, hvad målet er med det,

man ønsker at lovgive om, for det fremgår ikke særlig tydeligt på nuværende tidspunkt i hvert fald.

Så man har glemt at se på konsekvenserne, og det, vi kommer til, er at lovgive i blinde. Og Socialdemokratiets ordfører sagde det jo ganske præcist her i en kort bemærkning til Kristeligt Folkepartis ordfører: I dag diskuterer vi ikke indholdet, nu diskuterer vi kun rammerne. Men jeg er fuldstændig enig med hr. Søren Kolstrup i, at det ville være mere logisk, hvis vi havde gjort det omvendt: Først diskuterer vi, hvad det er, vi ønsker at opnå, og bagefter finder vi ud af, hvordan rammerne så skal se ud, for at vi når det mål. Men det har man ikke valgt at gøre. Man vil gøre det i den anden rækkefølge.

Og det har jo så også ført til, at mange af, må jeg kalde dem, eksperterne har advaret imod de her love, advaret imod, at vi gennemfører de tre lovforslag, som er lagt på bordet. Det er både for så vidt angår de studerende, de uddannede og deres organisationer og de ansatte; de advarer imod, at vi gør det her, og det synes jeg er noget, man bør sådan lytte bare en anelse til. Det har jeg i hvert fald valgt at gøre. Det må siges at være de mennesker, som har det inde under huden, og ved, hvad det er, de taler om, og når de advarer imod det, bliver jeg meget skeptisk.

Vi har i Frihed 2000 også lagt mærke til, at det, man egentlig ønsker at gøre, er at lave nogle kasser, nogle meget solide og faste kasser med nogle solide rammer, og så vil man sådan set tvinge alt og alle ned i kasserne. Men problemet er vel, at mange uddannelser ikke lige passer ned i kasserne, og hvis ikke de lige passer ned i kasserne, hvad sker der så? Ja, så sker det, at man er nødt til at give dispensation, og man er nødt til at se stort på nogle ting og sådan noget, men alt i alt vil det jo betyde, at de meget stramme og snævre rammer, der så vil blive, alt andet lige vil få indflydelse på kvaliteten. Og det er ikke hensigtsmæssigt.

Det er f.eks. problematisk, at man blander den akademisk eller forskningsbaserede uddannelse sammen med den mere praktisk orienterede uddannelse. Det giver nogle problemer også i forhold til titlerne. Som andre ordførere har været inde på, vil der alt andet lige opstå en titelforvirring.

Så har jeg hørt argumentet: Jo, men det er, fordi der er nogle uddannelser i Danmark i dag, hvis titler man ikke kan oversætte til andre sprog. Det er jo sådan set noget vrøvl. Tvært-

imod har nogle af de, der har forstand på det her område, jo fortalt, at tværtimod så vil det være nogle af de nye uddannelser, hvor det vil være ganske problematisk at forklare omverdenen, hvad de egentlig betyder, fordi man ikke kender den slags ord på andre sprog.

Noget af det, jeg har savnet, er f.eks. noget om brobygningen. Jeg kan så forstå på den socialdemokratiske ordfører, at det er, fordi det ikke er det, vi skal diskutere i dag, men det kunne have været skønt, hvis der havde været et par linjer om, hvordan man havde forestillet sig, at f.eks. brobygningen skulle have været på det område. Hvad nu, når alle disse prægtige unge mennesker har taget deres uddannelse? Hvordan kommer de så videre?

Som jeg læser lovforslagene, er der problemer, for der kommer alt andet lige til at blive skabt nogle blindgyder. Der bliver skabt nogle forhindringer i at gå videre. Men der står ikke meget om det i forslagene, og derfor ved vi det egentlig ikke. Det kan også være, vi heller ikke skal vide det. Det kan være, at man ikke ønsker at fortælle os om det.

Så er der det ved det, at man så ønsker, at uddannelsesinstitutionerne skal tvinges ind i CVU'er; det gør man jo. Ganske vist bliver der lagt op til, at det selvfølgelig er frivilligt, men frivilligheden stopper jo allerede derved, at ministeren jo har bestemt, at hvis ikke man er med i CVU, så får det betydning for de tilskud, man får. Og dermed er det jo ikke frivilligt længere. Og det er synd, for det, at man tvinger nogen ind, gør, at mange siger: Så kan det også være lige meget. Og så kaster man ansvaret fra sig og siger: Så må ministeren overtage ansvaret herfra, for hvis ministeren så gerne vil have lov til at bestemme, så lad ministeren bestemme, så passer vi vores arbejde, og så lægger vi ansvaret fra os.

Det betyder jo også, at nogle institutioner jo alt andet lige økonomisk så også vil blive, udsultet er måske så stærkt et udtryk, men alligevel. Og det, der så ligger i det, er jo, at i stedet for at det bliver frivillighed og at det bliver på den mest praktiske måde, man kommer til at gøre det, så bliver det diktatorisk.

Frivillighed, som vi allerede har set det, er langt bedre, for der sidder de mennesker, som har med tingene at gøre til daglig, og siger: Kunne vi gøre det bedre? Og det kan man selvfølgelig i nogle situationer, og det gør man så, og der får man rent faktisk styrket ansvaret og kvaliteten.

I forhold til DPU, som jeg jo vil anbefale til ministeren og ministerens embedsmænd, synes jeg, at det er noget af en dyr løsning, man har fundet frem til. Og vi har også den opfattelse, at det er en misforståelse, hvis man tror, at alt og alle derefter så kan proppes ind på DPU, og så skal det være sådan altomfattende, omfavnende, i forhold til det pædagogiske. Det tror vi ikke på. Vi tror på, at det er hensigtsmæssigt, at man deler det pædagogiske værktøj op, alt efter hvad man skal bruge de pædagogiske værktøjer til bagefter, og ikke at man prøver på at mase det sammen. Det er jo sådan, at lærere fra forskellige uddannelser har brug for forskellig efteruddannelse og ikke nødvendigvis den samme.

Så altså det, der for Frihed 2000 står tilbage, er, at man med disse lovforslag laver en forfladigelse af uddannelserne. Man laver en systematisering af noget, som ikke kan systematiseres. Konsekvenserne af lovgivningen er ukendte. Vi kommer til at lovgive i blinde. Og lovforslagene er langt mere komplicerede, end de havde behovet at være.

Men det kan jo være – jeg ved det jo ikke, men det kan være, ministeren kan bekræfte det – at ministeren har en kongstanke om, hvordan verden skal se ud, og når ministeren så har tænkt sin tanke, har ministeren sagt: Det nemmeste er, at vi laver en revolution, og bagefter kigger vi så på, hvordan vi så får ryddet op efter revolutionen. Men det er ikke en god måde at gøre det på.

Vi må fra Frihed 2000 sige nej tak. Skulle der være enkelte problemer på uddannelsesområdet, så lad os se på dem først.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Først og fremmest vil jeg gerne sige, at jeg er meget glad for den store optagethed af det projekt, den vision, der er i forhold til at styrke den sektor, som udbyder mellemlange videregående uddannelser, sikre den bedre vilkår for udvikling og fortsat kvalitetsarbejde og for en bedre sammenhæng med efter- og videreuddannelsen. At der så er nogle ting, hvor jeg nok synes, at de motiver, som er lagt bag lovgivningen, bliver lidt misforståede, er så noget andet, og at lovforslag af den her type skulle være inspireret af en finansministeriel tænkning, må jeg på det kraftigste fraskrive.

Dette er jo faktisk lovforslag, som rummer nogle muligheder for, at den mangfoldighed,

som vi ønsker fremmet, den entusiasme, som vi har på vores uddannelsesinstitutioner, får nogle muligheder og nogle rammer, som gør det bedre og mere givende at arbejde med kvaliteten.

Det er så også i parentes bemærket bestemt ikke noget besparelsesforslag. Der tilføres sektoren øgede midler.

Det andet, at vi skulle lovgive i blinde og ikke have gjort os nogle tanker om, hvor det her fører hen, må jeg også på det kraftigste fraskrive, for vi har faktisk en forholdsvis præcis idé om, at det vil være en stor fordel for institutioner at indgå i centre for videregående uddannelser. Vi tror faktisk, at det vil være en styrkelse af den enkelte institution at gå ind i et center for videregående uddannelse. Vi tror faktisk, at det er sådan, at uddannelser vil kunne udvikles og befrugte hinanden i centre af den type, som her er foreslået.

Det, der jo er perspektivet for øjeblikket og grunden til, at der måske står mindre om indholdet, end man kunne ønske sig, er, at vi faktisk har gode mellemlange videregående uddannelser. Nogle af dem er faktisk forholdsvis nyreformerede. Det gælder f.eks. læreruddannelsen, som et meget bredt flertal i Folketinget står bag. Der er altså ingen grund til at genoptage diskussionen om indholdet i læreruddannelsen, når de første studerende blev optaget i august 1998. Vi har også en pædagoguddannelse, som har fået en forholdsvis god evaluering. Og med hensyn til de uddannelser, som vi har brug for at reformere, er der også oplæg på vej. Det gælder f.eks. sundhedsuddannelserne, bl.a. fordi der er en meget stor efterspørgsel fra sektoren.

Hvis man ser på, hvad der er perspektivet, så er det jo at forsikre og styrke vores uddannelser på det mellemlange videregående niveau og sikre den regionale forankring af uddannelsesinstitutionerne, som jeg tror Folketinget vil være unisont enige om er meget afgørende for ikke alene den fortsatte udvikling af det danske uddannelsessystem, men også for den fortsatte udvikling af det danske samfund.

Det er jo sådan, at den professionsbachelor, som vi foreslår gennemført, er en kvalitetsbetegnelse på uddannelser på mellemlangt videregående niveau, og der er en streg under profession, fordi vi i lovforslaget forsøger at fastslå, hvad en mellemlang videregående uddannelse er: en professionsbaseret, erhvervsrettet uddannelse. Men vi vil gerne give niveauet den cadeau og den mulighed, som det er at få en ti-

tel, som man både kan forstå i udlandet, og som man også kan bruge i forhold til videre uddannelse.

Det er vigtigt at fastholde de mellemlange videregående uddannelser på den måde og i deres egen ret, ikke som forskole til noget andet, men som afrundede uddannelser, der har deres egne fuldgyltige berettigelser på linje med andre.

Det er fuldstændig rigtigt, som også påpeget af den konservative ordfører, at merit er meget afgørende, og at videreuddannelsemuligheder er meget afgørende. Derfor følger vi også den redegørelse op, som er givet til Folketinget, ligesom vi har taget imod Rektorkollegiets positive og konstruktive medspil om at give en ordentlig redegørelse om meritsituationen på universitetsniveauet, ligesom jeg også synes, at det er meget udmærket at fokusere på, at der selvfølgelig skal være en balance mellem den fleksibilitet, som meritten giver, og den faglige sammenhængskraft, som der må være i enhver uddannelse.

I forhold til et center for videregående uddannelse, som skal være rammen for primært mellemlange videregående uddannelser, så er det rigtigt, at vi foreslår, at loven ikrafttræder den 1. juli. Men det er jo netop for at give en ramme for den proces, som vi forestiller os, der skal være, fordi vi gerne vil have, at den tænking og den uddannelsespolitik, som Folketinget kan blive enige om at understøtte, mødes af det lokale engagement nedefra.

Derfor er der ikke noget, der presses ned over hovedet på nogen. Derfor er der ingen tvang. Derfor er der en frivillighed i forhold til, om man vil gå med, og i givet fald på hvilket tidspunkt man ønsker at gå med.

Det er jo faktisk et kontinuum for det at vælge fortsat at være enkeltstående med de rettigheder og muligheder, det giver til at indgå i et fuldt stort CVU, eventuelt efter en betinget periode. Og i det kontinuum har vi jo foreslået en model, som går ud på, at man med et CVU som kerne kan etablere samarbejder, som netop kan løfte nogle af de opgaver, som vi tror er meget positive for sektoren i det hele taget.

Dermed er også sagt, at enkeltstående institutioner ikke vil blive udsultet, men de vil selvfølgelig heller ikke blive belønnet for at stå udenfor. Og i spørgsmålet om A- eller B-institutioner er det jo vigtigt for den enkelte institution at gøre op med sig selv, om man fortsat kan være en A-institution, uanset at man

vælger at være enkeltstående, for selvfølgelig skal vi kun have A-institutioner.

Det andet er jo, at når vi tillægger nye midler, så er det jo, fordi de følges af nye opgaver. Tankgangen er jo, at CVU skal være mere end det enkelte seminar. Det skal også være et videncenter. Det skal også være et sted, hvor man udvikler. Det skal også være et sted, hvor man får tilknytning til den forskning, som udøves på universiteterne. Og nye opgaver og nye tilskud må i sagens natur følges ad. Skal man ikke løfte nye opgaver, så er der jo heller ikke nogen grund til at give nye tilskud.

Og når vi placerer det på CVU'erne, er det, fordi vi tror, det kræver kræfter, og vi tror, det kræver samarbejde, og vi tror, det kræver, at man har et fællesskab, en lærerstab og en økonomi.

Det, som selvfølgelig er det helt afgørende i den proces, som seminarier og andre institutioner, som udbyder MVU-uddannelser, skal igennem, er: Med hvem og på basis af hvilken vedtægt?

En ting er jo, at der er en vis naturlighed i CVU'er, hvor uddannelserne er i tæt familie med hinanden, men jeg tror faktisk på, at den mangfoldighed, den store forskel, der er af historiske, geografiske, regionale og andre årsager, vil betyde, at vi vil se CVU'er, som er meget forskellige. Vi vil også se CVU'er, som vil fungere på forskellig måde, fordi man ønsker at fungere på forskellig måde.

Og alt vil dreje sig om den vedtægt, som de institutioner, der er i de stiftende institutioner, skal være enige om at basere sig på. Og her har vi i lovforslagene givet de minimumsting, som skal være en del af den vedtægt, men selvfølgelig givet mulighed for den lokale variation.

Jeg synes også, det er afgørende at sige, at et betinget CVU jo netop er muligheden for at prøve det af. Kan det, eller kan det ikke bære? Nogle steder ser vi, at nogle er langt fremme med tankerne; andre steder er man knap så langt. Nogle af de steder, hvor man er nået langt, er jo netop de steder, hvor vi ser, at det samarbejde, som mange her efterspørger som en nyskabelse, allerede er en realitet, fordi man naturligvis længe har samarbejdet, fordi der er gode ting at realisere i et samarbejde. Vi mangler bare fra centralt hold at give en mulighed for, at det samarbejde bliver mere forpligtende og kan drives længere, end det gøres for indværende.

Derfor har vi selvfølgelig også forsøgt at finde løsninger på det faktum, at sygeplejerskeuddannelserne ejes af amterne, for at give dem mulighed for at være med i den her struktur, som vi tror er lovende i forhold til kvalitetsarbejdet, og det, at vi bruger selvejeloven, synes jeg der er en vis logik i. Men det betyder jo så netop også, at medarbejdere og studerende er repræsenteret i bestyrelserne på de forskellige niveauer, for det er jo fuldstændig klart, at en proces som den her kræver alles positive medvirken; konstruktiv og kritisk, ja, men grundlæggende positivt, og derfor kræver det både ledelsens og også medarbejderen og studerendes opbakning.

Når det kommer til Danmarks Pædagogiske Universitet, så er det vigtigt, at det er hele det pædagogiske forskningsfelt, for Danmarks Pædagogiske Universitet er ikke Danmarks Lærerhøjskole i nye klæder. Danmarks Pædagogiske Universitet er et nyt universitet, og dermed skal det heller ikke indskrænkes i forhold til den pædagogiske forskning eller det pædagogiske forskningsfelt.

Men det er vigtigt at sige, at det nye universitet ikke får mulighed for at monopolisere forskningen i læreproces, i kompetence, i udvikling af vores menneskelige evner og ressourcer. Selvfølgelig skal de gode miljøer, vi har rundt omkring i dag, i samspil og kappestrid kunne indgå med DPU i udvikling af de ressourcer, vi har.

Det har selvfølgelig en umiddelbar effekt på de CVU'er, som har pædagogiske uddannelser, læreruddannelser og pædagoguddannelser, men det har forhåbentlig og sandelig også en effekt på hele vores uddannelsessystem og på den måde, vi uddanner børn, unge, voksne, ældre på, og for de muligheder, vi giver for øget indsigt, at vi bliver klogere på, hvad der virker.

Vi bruger jo heldigvis i kongeriget på den rigtige side af 85 mia. kr. om året på uddannelse. Så synes jeg også, at vi kan gøre os lidt mere umage med at finde ud af, hvad der virker, og hvad de nye ting i virkeligheden betyder for vores uddannelsesbegreb, herunder naturligvis også informationsteknologien.

Det, at DPU skal indgå i et samspil med andre miljøer, giver efter min mening helt sig selv, for uden universitetssektoren i det hele taget er det klart, at så røg forskningstilknytningen for de CVU'er, der ikke har det pædagogiske som

det primære, og heller ikke kappestriden mellem de pædagogiske miljøer kunne realiseres.

Jeg forstår godt efterspørgslen efter videreuddannelsessystemet for voksne, og det er meget vigtigt for mig at pointere, at det er videreuddannelsessystemet for voksne, det handler om. Det er ikke et parallelt eller et alternativt uddannelsessystem, men et uddannelsessystem, som er tilrettelagt for voksne, der har fået en grunduddannelse, mens de var unge; den være sig kort, mellemlang eller lang. Og for at det også kan indgå i overvejelserne om de her forslag, er det vores bestræbelse at kunne fremlægge det i slutningen af marts.

Der er rejst mange spørgsmål af meget forskellig karakter, og jeg glæder mig meget til udvalgsarbejdet, fordi jeg tror, at en stor del af dem vil kunne klargøre og fjerne grundlaget for noget af den frygt, som der er sat ord på her fra talerstolen i dag. Med hensyn til de punkter, hvor der er efterspurgt andre løsninger og nye løsninger, håber jeg, at den åbenhed, der er givet tilsagn om her fra talerstolen, også vil give sig udslag i det udvalgsarbejde og de drøftelser, vi i øvrigt måtte have i forhold til de tre lovforslag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det sidste tilsagn lød vældig positivt. Jeg vil spørge:

Det er jo rigtigt, at vi allerede har en læreruddannelse, og at vi har reformeret den, men vi var jo enige om, at det, der så skulle til, for at den kunne komme til at virke godt, var, at lærerkræfterne blev videreuddannet, og at vi netop fik noget af det, som man har talt om med forskningstilknytning osv. – det er jo det, som nu skal være i de der fællesskaber – men må de fællesskaber ikke få lov til at udvikle sig, uden at de skal fusionere allerede nu eller om tre år? Det er jo det, der er spørgsmålet. Jeg tror, at man herved ville løse mange problemer og netop få de målsætninger, som vi alle sammen er enige om.

Så synes jeg også, at det er rigtigt, at man siger, at man ikke vil monopolisere Danmarks Pædagogiske Universitet, men det er jo sådan, at der allerede er f.eks. centre for voksenpædagogik på RUC og på Aalborg Universitetscenter. Hvorfor skal vi så bruge nogle penge på, at de absolut skal kunne løse den opgave også dér?

(Kort bemærkning).

Thorstein Theilgaard (SF):

Jeg savnede en enkelt ting i ministerens ellers udmærkede opsummering på debatten, og det var et svar på SF's opfordring til at fremlægge kriterierne for opnåelsen af professionsbachelortitlen og i forlængelse af det en vurdering af de nuværende MVU-uddannelser i forhold til de kriterier, som man efter al sandsynlighed arbejder med i ministeriet. Det vil jeg gerne have et svar på.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg synes måske, at vi fra ministerens side manglende at få lidt svar på, om ministeren mente, at den kommende høring kunne skabe mulighed for, at der blev lavet en åbning, så vi kan få nogle ændringer i lovforslaget – nogle af de ændringer, der har været påtalt heroppe fra talerstolen – og også lidt om den problematik, om ministeren også er åben over for, at man efter eksempelvis en 4-årig periode gik ind og evaluerede det hele igen.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg vil gerne efterlyse ministerens svar på to områder:

For det første spørgsmålet om demokratiet, hvor ministeren sagde, at uden en engageret lærerstab, og uden at de ansatte og studerende er med i det her, så duer det ikke. Hvilke følger mener ministeren, det kan have for en videreudvikling af demokratiet på de her institutioner, også hvad angår de fælles bestyrelser? Det er det ene.

Det andet er, at det her forslag jo lægger op til, at der skal ske et løft for en række uddannelser. Men når man konstaterer, at nogle af uddannelserne faktisk rykker fra noget forskningsbaseret og ned til noget ikkeforskningsbaseret, er det så ikke en korrekt iagttagelse, at det er udtryk for en devaluering af uddannelsen?

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Uanset at man godt, når man hører fru Hanne Severinsen, kunne geråde ud i den misforståelse, at samarbejde mellem f.eks. seminarier udelukkes af disse lovforslag, vil jeg godt sige, at det samarbejde, som allerede finder sted seminarierne imellem, naturligvis fortsat kan finde sted. Men jeg tror ikke, det kan bære de nye op-

gaver, og jeg tror heller ikke, det kan få de positive effekter for samarbejdet uddannelserne imellem og for forholdet mellem grund-, efter- og videreuddannelse, som er forslagernes overordnede vision.

Der foregår allerede et samarbejde, også et forpligtende samarbejde, om udviklingsprojekter og andre ting rundtomkring, og uanset om fru Hanne Severinsen insisterer på at sige, at det enten skal være nu eller om 3 år, er det faktisk sådan, at den lovgivning, som vi her anbefaler til vedtagelse, giver mulighed for, at man på et tidspunkt kan beslutte sig for at gå ind i et CVU, eller at man på et tidspunkt kan beslutte, at man vil lave en egentlig sammenlægning her og nu. Men det bliver ikke fastslået i lovforslaget, hvem der skal gøre det, eller hvornår man skal gøre det. Tværtimod kan man sige, at pointen er, at vi håber, at en central proces og en decentral proces kan mødes ved, at Folketinget skaber rammerne for en ny struktur, og at institutionerne – hvis de vurderer, at de rammer vil rumme et udviklingspotentiale svarende til lovgivningens vision – vil gå ind i den struktur. Men har de den modsatte vurdering, så kan de naturligvis forblive enkeltstående med de muligheder, som der nu er i dag.

Med hensyn til demokratiet er de demokratiske strukturer, som vi foreslår i nærværende lovgivning, jo de samme som dem, der også ligger i forslaget om demokrati i uddannelsessystemet. Det forslag har været førstebehandlet, og jeg tror, hr. Søren Kolstrup kan huske, at vi har en vis divergens i synet på, hvor vidtgående demokratiet skal være. Undertegnede har en forestilling om, at en vis form for ledelse kan være hensigtsmæssig – også en ledelse, som ikke nødvendigvis består af forskellige typer valgte kolleger. Det er også derfor, at de efter min mening udmærkede ledelsesforhold, vi har på de selvejende institutioner i dag, med stor fyldest kan gøre sig gældende på Centre for Videregående Uddannelse.

Med hensyn til kriterier for professionsbacheloren er der i lovforslaget fastslået tre kriterier for den teoretiske og to kriterier for den praktiske del, for det er jo meget afgørende at vurdere, om praktik og teori spiller rigtigt sammen. Men jeg skal meget gerne i det fortsatte arbejde forsøge at udbyde de kriterier, som vi har fastlagt, og også give et bud på, hvem der i givet fald vil kunne godkendes – forudsat naturligvis, at Folketinget vedtager lovforslagene.

Det er jo klart, at nogle af de diskussioner, vi har om effekterne, bliver lidt hæmmede af, at lovgivningen faktisk ikke er vedtaget for nærværende. Det er også derfor, det er væsentligt, at Folketinget gør sig principielle overvejelser over, hvordan mulighederne skal være, for det er jo vigtigt, at det ikke kun er på vegne af rektorer, bestyrelser og lign., at lovgivningen bliver gennemført.

Når det gælder spørgsmålet om monopol eller ikkemonopol for Danmarks Pædagogiske Universitet, er det jo svært at gøre andet end at sige, hvad intentionen er, og hvad målet er, og hvis man ikke tager det for pålydende, må det være et spørgsmål om tilliden parterne imellem. Men det er nu engang sådan, at der ikke er nogen grund til, at de nuværende miljøer, som har etableret sig mere eller mindre selvstændigt – nogle af dem efter beslutning herfra, nogle af dem efter ministeriets og den tidligere ministers beslutning – skal have lov til at monopolisere, fordi de nu engang kom først. Så vidt som jeg kender Venstres generelle politik, mener man, at konkurrence har visse positive effekter for niveauet og kvaliteten af de ting, man foretager sig, og at det derfor er væsentligt ikke at monopolisere, hverken i det nye pædagogiske universitet eller i de eksisterende miljøer.

Jeg ser meget frem til høringen, og jeg tror, den vil kunne bidrage med kvalificerede bidrag, også fra selve sektoren, til lovforslagene. Jeg tror også, den vil give mulighed for, at vi kan få en drøftelse af, hvilke ændringer i lovforslagene der måtte være tjenlige for at virkeliggøre den vision, som er intentionen med lovforslagene. Jeg tror også, det under alle omstændigheder er vigtigt, at Folketinget og ministeren er meget opmærksomme og ikke kun via en formel evaluering over en årrække, men også løbende, følger med i, hvordan lovgivningen – hvis den bliver vedtaget i enten den nuværende eller en ændret form – egentlig bliver brugt af institutionerne.

Det er et faktum, at pædagog- og lærerseminarierne er meget i fokus, og en af grundene er jo, at ministeriet har gjort et – synes jeg – meget konstruktivt arbejde for at finde ud af, hvad der er vigtigt, og hvad der er afgørende for de institutioner, som skal arbejde videre med det her. En anden grund er, at lærer- og pædagogseminarier er den tungeste del af institutionerne på MVU-området, både rent antalmæssigt og med hensyn til antallet af studerende.

Angående spørgsmålet om de uddannelser, som i dag er forskningsbaserede – så kan man diskutere, hvilke uddannelser der er det, og om de alle sammen kan anerkendes som værende det – er det klart, at der i dette forslag ikke ligger et forsøg på at devaluere uddannelser, som i dag menes at være forskningsbaserede. Tværtimod ligger der i forslaget et forsøg på at opgradere uddannelser, som i dag ikke er forskningsbaserede, ved at gøre dem udviklingsbaserede og forskningstilknyttede i respekt for, at det er professionsorienterede og erhvervsrettede uddannelser med vekslen mellem praktik og teori.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Monopol eller ikke monopol – det er da i hvert fald sådan, at man reserverer nogle af udviklingsmidlerne til at skulle bruges på DPU, i hvert fald i den første periode.

Jeg kan altså ikke se fornuften i det, når der nu er en lang række pædagogiske miljøer rundt omkring, der løfter nogle opgaver, som jeg tror de kan løfte langt bedre, fordi det er store miljøer. Hvis vi f.eks. tager sådan noget som naturvidenskabelig fagdidaktik, tror jeg, det er håbløst at forestille sig, at man uden ganske betydelige midler kan udvikle det samme på Danmarks Pædagogiske Universitet, som man f.eks. har i Århus, hvor miljøet er til stede i forvejen, og det sammen gør sig altså også gældende på voksenuddannelsesområdet. I Aalborg og på RUC har de allerede de ting, og hvorfor skal man så bruge penge, og hvorfor skal man reservere midler, og hvorfor skal de forskellige institutioner med forskningstilknytning absolut bruge deres penge på noget nyt, når man ikke ved, om det er godt eller skidt?

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Som det vil være fru Hanne Severinsen bekendt, er der faktisk to forskellige universitære indsatser, når det gælder om at styrke naturvidenskabsdidaktikken. Der er dels den i Århus og dels det fælles universitære projekt. Og dermed er også sagt, at universiteterne ikke forlods har foretaget en fokusering på de enkelte didaktiske indsatser.

Noget, som jeg i denne proces og i løbet af de sidste 2 år har glædet mig over, er universiteternes meget store interesse for at opgradere og øge fokuseringen på den pædagogiske forsk-

ning. At den så synes at være noget inspireret af, at nogle kunne få den idé, at den kunne foregå på en kvalificeret måde andre steder end på de gamle universiteter, er så en anden historie, og så kan man gøre sig nogle overvejelser om, hvilke pædagogiske læresætninger man kan uddrage af det. Men at det skulle være en hindring for nogle, at man rent faktisk står ved, at man vil opbygge noget nyt med udgangspunkt i noget eksisterende, og at man også vil give det nye nogle midler og rent faktisk mener, at noget af det historiske er værd at tage med, kan jeg ikke se.

Det er også værd at respektere det samarbejde, der har været mellem seminarierne og de tre institutioner, som blev sammenlagt. Det er et naturligt udgangspunkt for de seminarier, vi kender, og den udbygning, som jeg forestiller mig vil ske, når årene går. Det vil formodentlig blive sådan, at samtlige universiteter får samarbejdsaftaler med forskellige typer af CVU'er, alt efter hvilke fag universitetet kan tilbyde, alt efter den geografiske beliggenhed, og alt efter hvad der vil være fagligt relevant. Det virkelig interessante ved at danne CVU'er er naturligvis det faglige udviklingspotentiale, og derfor er det vigtigt – uanset om det er et CVU, hvor uddannelserne er i nær familie med hinanden, eller om de er fjernere beslægtet – at man har en faglig vision for det CVU, man ønsker at danne.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen jeg håber da også, at vi efterhånden får en afdeling rundtomkring på alle universiteterne, og at vi netop får spredt mulighederne geografisk, så det ikke kun bliver i København. Men når vi nu ved, at der er en udvikling i gang i retning af at få nogle gode faglige miljøer, også pædagogiskfaglige miljøer, rundtomkring, hvorfor skal der så være lidt af hvert på Danmarks Pædagogiske Universitet? Så synes jeg da hellere, man skal koncentrere kræfterne, og jeg synes også, det burde have heddet Danmarks Pædagogiske Højskole, for det er måske det, der kunne være brug for, og ikke at man skal koncentrere sig om alt muligt.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Nu tror jeg nok, at nogle af de rektorer, som jeg har været sammen med i formiddags i forbindelse med et møde med rektorkollegiet, ville tage fru Hanne Severinsen det ilde op, hvis hun

foretog en skelnen mellem en højskole og et universitet. Men det er nu ikke i navnet alene, det interessante ligger. Jeg ønsker med det nye navn at give et signal om, at det hverken er Danmarks Pædagoghøjskole, Danmarks Lærerhøjskole eller Danmarks Pædagogiske Institut, som genopstår i en ny forklædning, og hvis jeg har forstået fru Hanne Severinsen rigtigt, deler fru Hanne Severinsen min optagethed af, at Danmarks Lærerhøjskole netop ikke skal genopstå i en ny forklædning.

Jeg synes, det er mærkeligt, at man ønsker at lægge bånd på en forskningsinstitution – bånd, som vil indsnævre forskningsfeltet, bånd, som vil gøre det umuligt at udvide forskningsfeltet, og bånd, som vil gøre det umuligt at få de synergieffekter, der naturligvis vil komme, når man interesserer sig for læreprocesser på mange forskellige niveauer. At man ikke nødvendigvis skal kaste sig over enkeltforskere fra hele feltet allerede fra dag 1, er så noget andet, men jeg tror faktisk, vi kan finde fornuftige folk til at sidde i ledelsen af Danmarks Pædagogiske Universitet, som kan bygge på de styrkesider og de kræfter, de har, og også kan gøre det i samarbejde med andre universitetsinstitutioner.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg forstår, at fru Hanne Severinsen gerne vil have endnu en kort bemærkning, og det får hun.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen så synes jeg i hvert fald, vi må kunne blive enige om ikke at reservere særlige midler fra CVU'erne til at skulle bruges på Danmarks Pædagogiske Universitet, for så har alle jo en chance.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 189: Forslag til lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 2/2 2000).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Det frivillige folkeoplysende arbejde, som praktiseres i foreninger, klubber og oplysningsforbund, spiller en vigtig og uvurderlig rolle for danskernes trivsel, udvikling, sociale engagement og ansvarsfølelse, både for den enkelte og for samfundet. Folkeoplysningsloven giver rammerne for denne del af vort fritidssamfund, og den ønsker Socialdemokratiet fortsat at give en høj prioritet. Men den gældende folkeoplysningslov har det som så mange andre love: Der er altid nogle, der ønsker at afprøve grænser.

Kommunerne, der administrerer de væsentlige områder i loven, har ønsket nogle bedre redskaber til at sikre sig imod bl.a. kommercielt misbrug af loven, og jeg er ikke i tvivl om, at det grundige forberedende udvalgsarbejde forud for dette lovforslag har bidraget til at give denne større klarhed og reduceret mulighederne for misbrug.

Lovforslaget har et nyt krav om foreningsdannelse m.v., og det vil give gode rammer for, at en væsentlig del af befolkningen får mulighed for netop at finde de tilbud, der imødekommer interesser og behov for en personlig udvikling. I foreningerne i lokalsamfundet er medlemsskaren sammensat på tværs af de miljøer, den enkelte ellers færdes i, og på den måde opnår mange mennesker en større indsigt i andres livsvilkår. Det anser jeg for at være en væsentlig forudsætning for at udvikle respekt, tolerance og forståelse for den enkelte og for samfundet som helhed. Foreningerne er med til at sikre en bred deltagelse i udbygningen af det samlede danske demokrati, og det er væsentligt at have i bagevedet netop i en tid, hvor højredrejningen lurer overalt, både herhjemme og ude i Europa.

Socialdemokratiet anser folkeoplysningsloven for vigtig, især fordi den giver muligheder for, at børn og unge i deres opvækst oplever fællesskabet med andre, og at de udvikler medmenneskelig forståelse og lærer demokratiske spilleregler. Frivillige foreninger – og her tænker jeg f.eks. på spejderne og idrætsforeningerne – er uerstattelige, fordi alle er med af egen lyst og vilje. Her er det engagementet i aktiviteten, der udgør selve drivkraften, og i folkeoplysningsregi er det vigtigt, at der i lokalsamfund af en vis størrelse er en mangfoldighed af fritidsinitiativer og -tilbud, som ledes af frivillige.

Med hensyn til det fremsatte lovforslag vil jeg gerne fremhæve nogle ganske enkelte af ændringerne:

Kredsbegrebet afskaffes og erstattes af et krav om foreningsdannelse, og der indføres – læg mærke til det! – en frihed for aftenskoler m.v. til at anvende 10 pct. af det årlige tilskud til samfundsbetonet og helhedsorienteret oplysningsarbejde uden de bindinger, der i øvrigt gælder for den øvrige del af deres virksomhed.

Den nuværende såkaldte 5-pct.-pulje ændres til en start- og udviklingspulje. Puljen vil fremover kunne sikre, at der bliver mulighed for at give tilskud til nystartede foreninger, til amatørkulturelle aktiviteter og til folkeoplysende aktiviteter for børn og unge, der ikke traditionelt tiltrækkes af andre tilbud.

De lovbundne lokaletilskud til foreninger nedsættes, således at de i fremtiden udgør mindst 5 pct. mod tidligere 75 pct. i den gældende lovgivning. Samtidig indføres en ordning, så der fremover kun kan gives tilskud fra kommunen, hvor kommunen ikke selv kan anvise offentlige lokaler. Organisationerne har tilsluttet sig disse ændringer.

Bemærkningerne til lovforslaget beskriver endvidere en række hensyn, der skal tages med i den fremtidige administration af loven, og det er ikke uvæsentligt, netop hvad der står i bemærkningerne. Vi forventer i øvrigt også herunder, at der ikke foretages besparelser inden for det samlede område.

På baggrund af en række henvendelser, som vi har modtaget fra nogle organisationer, vil Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet undersøge, om de foreslåede bestemmelser om bestyrelsessammensætningen nævnt i lovforslagets § 5, stk. 4, er hensigtsmæssige, eller om de bør ændres.